

308525

వత్రిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 2

చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 4 వ తేది శనివారము

No 134

సంపుటము. ౨

రాక్షస నామ సంవత్సర శ్రావణ బహుళ దశమి ౧౦.

సంచిక ౧౩౪

గాంధీర్వ ప్లాటు హార్నియములు.

హిందూస్థాని క్లాసిక శీర్షికలు తగినట్లుగా ప్రత్యేకము రియారు చేయబడినవి.

1 నెం. ప్లాటు రూ॥ 80-0-0

2 నెం. గారంటీ 2 నెం. ప్లాటు రూ॥ 20-0-0 2 నెం. గారంటీ 2 నెం. హార్నియములు స్పెషిలైజ్డ్ కానియెడల 10 రోజులలోగా టెరర్స్ చేయవచ్చును. మాజీద్దరు 17-లు మొదలు ఆనేకయితర హార్నియములుగలవు. ఉపాధ్యాయులు లేకనే స్వయముగా హార్నియములవాయించ నేర్చుకొనుటకు తగిన గ్రంథమునం దిప్పుడు శీమాక్ బళ్లారికృష్ణమా చార్యుల వారి నాటకపాటలు సహజము విశేషముగా ఖ్యాతియన్న విగాన ఆలస్యముచేసి మోసపోతుడు. వెల 2రూపాయల మాత్రమే. రోజు, సింగరు, రాబీ, సర్, హంబరు, బ్రయింపు వైకలుని కావలసినవారు మాకు వ్రాయుడు.

మద్రాసు పోస్ట్ సప్లయింగ్ ఏజన్సీ, 15, బ్రాడ్వే మద్రాసు.

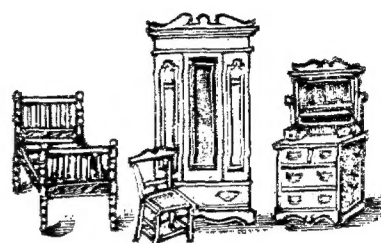
మోటారు బండ్లు.

ప్రస్తుతము కాకినాడ నుండి కోటిపల్లి వెళ్లుటకు బండి విరాద నుమారు ౧౦ గంటల కాలము పట్టుచుండెను. ఇదియు గాక మార్గమందు దొంగల భయముకూడ విస్తారముగా కలుగుచున్నది. ఈ దిగువ కంపెనీవారు ప్రయాణికుల సదుపాయమును నాలోచించి సెప్టెంబరు 15 తేదీనుండి గాని పీలును బట్టి ఆంతకుముందుగా గాని మోటారులను కాకినాడ నుండి కోటిపల్లి వఱకు సదుపాటు వీళ్ళాటు చేసినారు. గనుక అందరకు తెలియజేయడమైనది. మోటారుబండ్లు కావలసినవారు ఈ దిగువ కంపెనీవారికి వ్రాసిన చుంచి దొరకగలవు.

The English Motor transit Company,
Automobile Engineers
Proprietor, A. SUBBARAYADU
COCANADA.

ఇంగ్లీషు మోటారు ట్రాన్సిస్టు కంపెనీ,
ఆటోమొటెలు ఇంజనీయరు,
ఆనంట్ల నువ్వా రామయ్య ప్రావ్రయిటరు, కాకినాడ

మీకు గావలసిన సామానులన్నియు ఇతర చోట్లకన్న మిక్కిలి సరసముగా నిక్కడ చిక్కునప్పు డొక్కట వ్యయమేల తేసికొనెదరు?

కుర్చీలు మొగలగు కొయ్యకనులను కేయ

డి. సి. రావు అండుకంపెనీ

జనరల్ పేటర్సు రోడ్డు.

మదరాసు ఎక్స్. సి.

సచిత్రముగు కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

శ్రీకృష్ణకర్ణామృతశ్లోకములు సంపూర్ణముగా గలిగిన

5 ఉభయపక్షముల పాటలుగల 10 అం. గీతఫలకములు.

డి. శ్రీనివాసాచార్యు వారివలన పొడబడినవి.

ఒక్కొక్కటి రు. 3

{ 12-12401 తృప్తా శ్లోకములు
2-124.2 హేలోకా శ్లోకములు

రాగమాలిక

"

{ 12-12406 నమామి-నారాయణ
12-12407 శ్రీరసాగర-తరమ్

రాగమాలిక

"

{ 12-12398 యుక్త-తే-యస్య-నగర
12-12399 వాక్పాదశ్లోకములు

"

"

{ 12-12414 ఆత్మా-యాభ్యాసన
12-12405 మదన-పరిహర స్థితీమ్

{ 2-12400 కరచరణ

కాంభోజ

{ 12-12403 హే-నోపాలక-హేకృపా

రాగమాలిక

. మాయొక్క ధరలపట్టిక కొరకు వ్రాయుడు.

స్పెన్సరు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్, మదరాసు.

Sole Distributors for Southern India & Hyderabad

SPENCER AND Co. Ltd., MADRAS.

గయ్యో అత్త.

అయ్యలారా! అయ్యలారా!

నేనొక దొర్బాగొల్లలాలను. నాతలిదండ్రులు నన్ను, కని, పెంచి పెద్దదాని చేసి, తుదకొక నిర్బాగొల్లన కిచ్చి పెండ్లి చేసిరి. అప్పటికి నాకు పదేండ్లు. మరొకయేటికి వ్యక్తులాల నైతిని. నాకు సుఖకాలము గలిగింది, కష్టకాలము నచ్చింది. పుట్టింట కడుపారు భుజించి, కంఠార నిద్రించి. మనపార ఆకుగొని నాయాప్తము వచ్చినట్లు తిరిగితిని. ఏమో సంతోషముతో, నాకల్లి అటవస్తువులు పనువువంపను మరేమేమో సామగ్రి నీచ్చి అత్తవారికి కడవము చేసింది. ఈసంబంధము మామి పుట్టింటికిన్న నేనొక సాక్ష్యపడెదనని అనుకొంటిని. నాభర్త అప్పటి అన్ని పోషణలు పొంది కొంచెము రోగగ్రస్తయై యుండెను. కాని యెక్కువ వయస్సులేదు. మేమిదు పొడుగున యుంటిమి. ఆయన కివడయేండ్లు. నాకు పద మూడేండ్లు. నేను కాపరానికి వెళ్ళితిని. అంతకు మున్నె నా దురదృష్టమేనా కాని, మావారికి నాకల్లిమీద కోపము. ఆంధ్రున నన్ను దగ్గర చేరజేయవారు కారు. నాకు చిన్నతనము. ఇంట్లోయు తెలియవు. అత్తమీద కోపము ఉత్తమీద మానె నన్నట్లు నన్ను బహుశ్రమలు పెట్టెనారు. నాకేమియు తెలియదు. ఏమిటంటే యేమో అని అతిభయభక్తులతో నుండేదానిని. నేననిదాటి మాటకచ్చేసరికి, నీవుమీద కట్టుకొంటావుండే! ఇది నాభర్తయెందము. నామమగర మాట యిట్లో చెల్లదీ కాదు. పాపమాయన మందివాడు. సత్తెకాలవుమని. ఏమి చేయాలి? ఆదియు నామద్వప్తమే! పాపమాయన నా కంక మాటలాడేవారు. కాని లాభం యుండేదికాదు. ఈలా గని నాఅత్త విభక్తియులు గల్గించి చెప్పేది.

ఇక నా అత్తగారింట చెప్పెద. ఈమె పూర్వం రాజకా మునిని బహుళంగా చేరింది. "చుప్పవతి"యై పుట్టింది. ఒకరియొక్క యోగ్యతను. మనసి రాక్షసాకారము. మాకేమిమొదలు. భర్తనున్నా లేక కుటలుతుంది. ఇతరులకు భక్తుల వానాచెప్పుతుంది. తనదాకా వచ్చేసరికి ఆనురాజేకం వస్తుంది. మొగుడు, అత్త, అంటే లక్ష్యంలేక. ఇది మొదటి నుండి అలవాటు. వైగా వాళ్లను కాల్చుకొని తినేది. పాపము నా అత్తగారి అత్త పెద్దది. గ్రుడ్డిని ఇంట్లోకి బ్రతికేయున్నది. ఆమె శరేర వంతుకొని తివలసినచే! వారి అనుకూలాలిని. నాకెందు కాపాపము! ఎవరిపాపం వారిదే! మొదటినుండి బహు నీడకాపురం. అయితే నా అత్త తల్లి అన్నిభముల సంపాదించి కొంత కనిపెడతూ యున్నది. కూతురుని బాగా తరిమితుచేసింది ఇది నీకథ. నా తలిదండ్రుల కిన్నియు మొదట తెలియవు. ఇంతకు నాకష్టములకు నా దురదృష్టమే కారణము. నా అత్త నన్ను పెట్టిబాధలు చెపుతూ వివండి! ఎంతటిగొప్పవారైనా, కిల్లుల పారవైదిన అన్నమును నీళ్లలో నేసి, నీడించి, విస్తరించేట్టి, పానవైదిన పచ్చళ్లకే నేసి, తింటే తిన లేకపోతేచావు అనే ఆడమాతృకదా? నాభర్త యింటికి వచ్చినవాడని, నన్నేమో పూజచేయుచున్నట్లు, నామీద ప్రేమయున్నట్లు నడించి, వాడటపోజాచి, రాచి రంపాన పెట్టెడి కిడ్లలత్తి యెండ్రైకలదా? అబ్బా! ఆ బుగ్గపొలులతో నాబుగ్గులు కండి ప్రతిభ్యము బాధపడుచుంటినికదా! ఆ తావు లతో నా తొంట్లు తీపుతెత్తుచున్నవిగా! ఆ జట్టుపేకటవలన నాతలంతయు మంట పుట్టుచున్నది గదా! ఎట్లుభరింతును? దా రెడ్డికొమారేలి కుమ్మలచే నా దొక్కలు కిర్రలు తొంట్లు యెప్పుడూ బొట్టెత్తుచున్నదికదా! నన్నొక నిమిషమైనను కూర్చోన నివ్వక! నీళ్లబిందెలు మోయలేక నా భుజములు కాదులుకాచింది. అంట్లు తోమి తోమి నాచేరులు మొద్దు పాత కాయలుకాచింది. ఆయింటియందు వెంటలనెత్తి ఆ కిల్లుల గుడ్డలు ముతకంబుట్టి గుకలదుర్బావలకు సాల్పెనుమట్టు మొద్దుకారి నువానన యెమిల్లియప్పుడు తెలియనున్నది. నే నెప్పుడూ యామెదేవు పడలేక తన్నులు తినలేక, నా కన్నులనుండి నీరును బొట బొట రాలిపోనే యుంటిని. నా బాధమీద యోదాధ్యుడా రెడకు? నా కమ్మ అబ్బా! ఎవరున నన్ను గూడ రాజే చెదరు. వార్తవైన శక్తి పడినట్లుల నడి కిర్రంపెడిది నా అత్త. అందుకే నామొర వినువారం చేసేవారు కారు. నా బాధలను చెప్పి తీరద. చూచి తీర లేదు. నాపుట్టింట వాడేమో యవ్వతేదన నన్ను ఈ రీతిని, అత్త తిడుతలు, కిల్లులు చేసేదో తప్పు నేననుక నాడేనామ పునీసాపురానికి నిర్బాపాయశ్చిత్తము నాకు చేయుచుండిరి. ప్రేమకే యాగ్రాధ యెన్నుని లెప్పించెదవు? భార్యభర్తల పాపము దేవతామతో నుంచునని బహు విలసిందితిని. ఇంతలో నామిక్కవలన కడుపు పలించెను. నా బాధ తీరేదనని విలసిందితి. కాని నాదేదృష్ట వద్దుపడెను. ఈ తరణమున నే కట్టెదాధ యెగ్గొలిచియు పడియుండెను. నా అత్తకోర్కె

కన్నది. లోకానభవము కలది. తాను కోడంట్రికము పడితినిని చెప్పుచుండను. కాని నా అనుభవములో తన అత్తకడపాట్లు అతి నీచము. నాకు రంకతనము మిగిలే అన్ని కట్టింది. తుద కని కూడ కట్టి వెళ్ళకొట్టింది. ఆ చందము చెపుతా! నాబిడ్డ పోయి నేను "దేవుడా" అని యేడుస్తూయుంటే, నామీద అన్నిచాడిలు చెప్పి నన్ను కృధపెట్టిందేది. తుదకు యెంతవట్టుకు వచ్చిందంటే, ఒకరోజున నీవు పోను కంటూ యున్నాను. నాభర్త కేమి చెప్పినదో తెలియదు. అట్లే నన్ను పట్టి, నీళ్లొడుతున్న దానిని గదిలోనికి యాచుకొని పోయి చెప్పతో చప్పగాకొట్టి, తృప్తిపొందక ఆమూలనున్న నేమకర్పితో తొంటిమీద, యెదురుకొమ్మమీద, ముంజేతులమీద, పీరలమీద, నడుమమీద లేవకుండా ఒక చేతితో పట్టుకొని, నన్ను నామొగుడు మొత్తి మొత్తి చేరులు విసిరి కొట్టలేక, అలసి మంచమునై పరుండి "భీ, మందా" పొచ్చుని మాటాడక యూరకుండెను. అలా లక్ష్యంగా! అని లోని యేడుపుచు, స్వామీ! యింతటి సాక్ష్యమునకా నన్ను పుట్టింది యిట్టి కష్టములపాలు చేయుచుంటిని? నాకేదిదారి? ఎవరూ అమ్మారాచే! కిడ్లలకన్న తలిదండ్రులు చూచి యూరకుండిరి. ఏమి చేయుచున్నా? వెల్లగ గదివిడచి బైట పడితిని. నాకాపురం పాడుచేయవలెనని యెంచెను నాఅత్త తల్లి తొంగిచూచి "చావులమీ" అని దీవించిపోయింది. ఆదెబ్బలకు నా నేవూ రక్తపాతమైనది. మొద్దుపారిది కడుములు కట్టికొని తిపోయింది. తలంతా వెల్లున అట్టు కట్టింది. లేవలేను నీరసము బలమైనది. అన్నును సహించదు. పడుకుంటేనా "పండితె పుకుంటివా? లేచి నీళ్లుతే బట్టలుతుక"ని నాఅత్త చంపేది. ఏమి చేయను? నన్నును వచ్చింది. అయితే అత్తగారుగన ఆలాగే లేచి మరునాడు నీళ్లుబిందెలతో తెచ్చి పాచిపని చేసేదానిని. అనాటిరాత్రి తిరిగి మరియొక తర్వాయి తెచ్చింది. ఎప్పుని చెప్పను?

మరునాటిరాత్రి నా అత్త "నీవు పోతావా లేక నన్ను విషముపుచ్చుకొని చావనున్నావా" అని నన్ను నాకటి లోనికి గెంటింది. ఏమిచేయను? నాబింటివై సాములన్నియు కాపురమునకు వెళ్లిన కొద్దికాలాకే అమ్మకొని తిని కూరుచుండిరి మెదపువైలతోనుంటిని. "మీరేల చచ్చిపోయెదరు? నేనేపోయెదను. మీరు చచ్చిన మీపిల్లలు గోలెత్తెదరు," అని చెప్పి మెల్లమెల్లగా నడకలేక నడకలేక మా బంధువుల యిండ్లకుపోతిని. నాకు నన్నాదరించి పట్టెదన్ను చెట్టిరి. నాకు

సహించలేను. వెంటనే ఆ ప్రక్కకున్న పుణ్యాశ్రమము నా నీలి కనిపెట్టి ఒక బండిపై వెక్కిరించి మా తల్లిగారింటికిపంపెను. అక్క! లోకములో అందరు నా అత్తగారింటికి కిలులుండరు కదా! నానీలి యేమనిచెప్పను? ఆ పాపదము మరి నాల్గు రోజులవరకు నా నేమానీలి తెలియదు. నాతల్లి యేమిచేసినదో తెలియదు. తరువాత నాతల్లి నన్ను చూచి యదంతయు నా తప్పే అని దాఖించినది అంటే సాంప్రదాయం చూడక యీలాటి సంబంధం చేస్తే, యిట్టియక్కట్టులకు కూతురిని పాల్పడ చేసినందులకు చింతించింది.

ఓ అనాధనాధ! నా ప్రేమపుంజము. నా నాగుడు, నా కడకెట్లు వచ్చును? ఆయనకోర్కె తప్పు. లోకములో యెందరు భార్యలు మొగుడులేత దెబ్బలుతిని, మరల తిన్నెక్కడ ప్రేమాను రాగంబుల విలసిల్లుచుండుటలేదు? నాభర్త మందివారేకాని అత్తబోధవలన పొరబడుచున్నాను. అదిగాక నా అత్తతల్లి సలహాకల్ల నన్ను చేరరాకవ్వకు. తనిట్లో మంచమునేయును. మరొకరిని రానివ్వదు. నా కాపురం పాడు చేసింది. ఆనాధకో తాళలేక వచ్చితినేకాని మరల నాభర్త వారియింటికి పోవలెనని యున్నది మమ్ముల కలుపువారెవరు? నా తల్లి కితిరులు చాడ్చియివ్వమని చెప్పియుండిరి. కాని అదిమంచి పనికాదని మందలించితిని. కోరముచేత నన్ను కొల్లెనుకాని మరల పశ్చాత్తాపమునొంది నన్ను మన్నించికాపాడతా నన్ను రమ్మనమని వ్రాయదా? అంతినిర్ముడై యుండునా? దైరభీతికలనారే. ప్రేమాస్వరూపుడగు భగవంతుని స్మరింపరా? నాయందు ప్రేమచూపదా? అత్తతల్లి యొక్కదుర్భాగమును కొంతకాలమునైన బోధపడవంతునా? సత్త్యము తెలిసినతరువాతినైన నన్ను పాలించదా? అప్పుడు నను కలిపించి వారిని విడనాడి నేనుకాపురముచేయదా? ఇది న్యాయముకదా? నా కల్ల లోపమేమి? లోపములున్న భర్త సవరించరాదా? నాకేదియు తెలియదు. తెలిసి కిట్లవరాదను. కీడయుమయా! నాభర్తకు నాయందు దయకరుణలగున చేసి నా కాపురము కుడలపడున ట్లుగ్రహింపుము! నేనేమి అపరాధము చేయలేను. నేనల్లవాల్లు వదలుట కిష్టములేక యాడిగిలబడినను, నా అత్తకోట్టి నన్ను బైటకు నెట్టింది. మొగుడిగంటి యెరుగదు. అప్పటికి పోక మొండికెట్టిని తుదకు యీ రాత్రి విషముతీసుకొని చచ్చెదను అనిచెప్పి నీవు లేచిపోమని బలవంతముగా, నెడలగొట్టింది. భగవానదా ఇట్టిగయ్యో అత్తను తీసుంచి, ఆమెకు మంచుగుణముల నొసంగి రక్షింపుడు. నాకష్టమైంది నాకతిని నన్నును కలుపుడు. ఆలా కలపని యెద నాజీవితము ఆరణ్యము. దిక్కు నీచే! తండ్రీ!

ఇట్లు విన్నవించు, పద్మావతి.

క్రాంతి రీతిని అనుసరించి చేయబడినది. కామినియా ఆయిల్.

పరిశీలన తమ వెంట్రుకలు నుండరముగా ఉంచుకోవలెనని, రాలిపోవుటమానవలె ఎవరి, బజారులో దొరకకు నూనెలనవాడకూడదు. ఎందుకనెన వెంట్రుకలు యేకారణము కల్ల రాలిపోవుచున్నవో అది తెలియనిమాదిరి తయారుచేయుచున్నార. ఈసంగతి శ్రీలు ఆలోచించవలయును. ఈ కామినియానూనె మూలకలనుండి నూతన సంశోధనప్రకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె వెంట్రుకలను రాజ్య పురుగులను నశింపజేయును. దాని వలన వెంట్రుకలు రాలక తిరిగి పెరుగుచుండును. ఈనూనె వెంట్రుకలను పట్టునలే నున్నగ చేసి మెదడును చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక వరరూపమైయున్నది. ఊరుకేర తెలియని యెటుంటి పల్లెటూరివానికిగూడ కామినియానూనె తెలిసియేయున్నది. దానిని తెలియనివాడొక్కడనులేదు. అది వెంట్రుకలకు నిగనిగలాడునట్టి సహజవయన కల్లమెలుగు కలిగించి కిరన్ననకు చూపపుట్టింది మెదటికి క్రాంతిసాంపుగామి మిక్కిలి యిండులు గువానన మిక్కిలముగా గలిగియుండును. ఇదిఅన్నిటికంటె ఎక్కువయగుటంబట్టి మెరుగునందు ఒక బంగారుపతకమును, అలహాబాదు వస్తుపదార్థనమం ఒకయోగ్యతా పుత్రకయు గొనంగియున్నార. మతీయు మేముకోరకయే నేలలోని యోగ్యతాసాక్ష్యములు మాకు వచ్చుచున్నవి. కామినియానూనెలనుయొక్క గుణమును పరీక్షించుటకు ఆరణాస్థాంపు

పండితయెదల ఒకసారికి ఉపయోగించదగినంతమాత్రముగల ఒకబుడ్డి తెలము ఇనాముగా పంపబడును. కెల నీసా 1-కి రూ 1-0-0 మాడునీసాలకు 2-10-0 చి. పి. ఖర్చులు వేరు. (ప్రతి చిల్లరదుకాణములలో దొరకును.)

సోల్ ఏజెంట్లు:-ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రాగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 153 జూమూమసీను, బొంబాయి, ఉదాసు ఏంట్:- శే. నా. పురషోత్తమ్ మూర్తి, నెం. 29, వై. బి. బా. కోడ్, పూలగడిపనూరు, మద్రాస్.

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

కాటోల్ పాదరు
కల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మటలు మున్నగు క్రిముల బుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును.
కీ 1.5 ఆ. 0-5-0

కాటోలు వత్తులు
దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును. పాదరీలును
240 కట్టలుగల పెట్టె 1-కి ఆ 12
మీ ఆ వరపదార్థములకు చీమలును, కడక బిండ్లయందు కల్లులును, దోమలును, పుష్పక శేటికలను చిమికెనుండి కాపాడును.

నేను, వైశాఖుడే మలేరియా రోగములు రాకండ కాటోలు నిన్ను కాపాడుచుండను. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అదిలేక నిమిషమైన నుండనేరరుల్లు! అనేక వస్తుప్రదర్శనములందు అనేక బంగారుపతకములను గొప్ప బహుమానములను పొందినవి. అజుమి అందు కంటెని, ఒసాక, జపాన్ వారిచే తయారు చేసినది. పాదరూపాట్లములు మాదిరిచూచుటకుగాను అట్లకానీటి పంపిన సంజెడను. కల్లటూళ్లనండి వ్రాయవారు తమ చిగునామ, పోస్టు, జిల్లా, కడిడిగా వ్రాయించవలయును.

సోలు ఏజెంట్లు:-
16 మైసూరు-బెంగళు-హైదరాబాద్-మదరాసు.
286

యనుష్యాలకు సరప్రసాదము
దోమలు, కల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మటలు, చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురుగుల బాధల నుండి తొలగించబడుదురు.
ప్రపంచ ప్రసిద్ధిపడిన జపాను వారిచే తయారు చేయబడినది.

ఆంధ్రవిద్యార్థి సేవకసంఘము

దానిననుసరించి విద్యార్థిసభ యత్యవసరము.

(సోదాగడ నరసింహారావు గారు)

ఈ విషయమునుబట్టి యీనెల 25-న తేదీ యాంధ్ర దైనికపత్రికలో కమ్యూనికేషన్ల సంఘపు కార్యదర్శి గారు వ్రాసిన వ్యాసమును చూచితిని. వారు 18 విషయములనుజూపి వాటిని యాచరణలో పెట్టుట యీ త్రయమనియు, విద్యార్థిమహాసభ నల్లన లాభములేదనియు, ఇది యాచరణమనియు వ్రాసియున్నారు. ఇట్టిసంఘము లాంధ్రదేశములో ప్రతియూర నెల కొన్నింటికే యాంధ్రవిద్యార్థిసభ యత్యవసరమని యిప్పుడును ములనండి కొందరువిద్యార్థులు దమకై సంకల్పము భాగించియుండిరి. సభకలన వాక్యూరత్వమేగాక, కార్యకూత్యము గూడ నెరవేరని చెప్పవలసియున్నది. ప్రతిసభయు సేవా సంఘము లానర్హమన్న వ్యక్తిని సరిజూచుటకును, పెద్దల హితోపదేశములను వినుటకును, విద్యార్థుల విధివ్యత్యములను, విద్యార్థులను మనము బాగుగ దెలిసికొనుటకును, ప్రతిసంవత్సరము కొంతకాలము గడవలయును. వై కార్యదర్శిగారు చెప్ప సంఘములన్నియు వారివారి యిష్టానుసారముగ నెదురొకరినొకరే? లేక ఆంధ్రదేశమున నొకకార్యసంఘముండరా? అట్టి కార్యసంఘము ప్రతిసంవత్సరము తనసంఘములన్నిటిని ఒకచోట చేర్చుకొని, తెలియని సంగతులు పెద్దలచే తెలియజేయుమండలమును, ఆసంఘములు తమ సంగతుల, నేడినములలో పెద్దసభ జరుపబడునో యా సమయమున విద్యార్థిసభ కార్యదర్శులకు జూపవలెను. ప్రతి ప్రజామనమన మెన్నుకొను నాయకులే యీ విద్యార్థిసభకు నడిపించు సమర్థులై యుండవలెను. ఆయా విషయములలో ప్రజల నాయకులచే నా విషయములను విద్యార్థులకు బోధ చేయించవలెను. మనము పరాధీన జీవితము గలవార మనుమాట నిక్కమే. ఈ విషయ మొక్కయొక్కటకే చెబురా? లేక, ఆసేతు హిమాచల పర్యంతమా? వీహురాష్ట్రపు విద్యార్థి మహాసభ గడచిన కొన్ని సం॥ల నుండి జరుగుచున్నదట. ఆ మహాసభ వారు చేయుచున్న తీర్మానములను, కార్యచరణలో పెట్టుటయు కర్తవ్యతాతమట. శ్రీ కార్యదర్శిగారు చెప్పిన విషయములన్నియు నామోదమే. ఇట్టి విషయములను విచారించుటకే, సంఘస్థాపనము లానర్హమేమన పదుకొండు మండలముల విద్యార్థుల యభిప్రాయముల గమనించవలసియున్నది. గ్రామముల నెబడి బోయి యాచరణముల నిర్వచింపవలెను. అట్టి చుట్టుకు కొందరిని స్థిరపరచుటకును, వారికి ప్రోత్సాహమున గుటకును, తాము బద్ధకంకలులమై యున్నామను మాట బుచ్చుకొనుటకును, గ్రామములయందు దేవస్థానమును సవస్థానములనుబట్టి గ్రామముల సభివృద్ధికి చేపలనో, పెద్దలవలన దెలిసికొనుటకును, ఈసభ యేర్పరుపబడునని తలచవలె. వాక్యూరత్వ ముండినగాని, కార్యకూరత్వ ముండ నేరదు. వాక్యూరత్వ మతో తదితరలకు ప్రోత్సాహము గల్గున. మొక ప్రోత్సాహ ముండినగాని యిది గలుగనేరదు. ఈసభయు నొక పాతకాలయే. ప్రతిదినము పాతకాలజ్యోతి ష్టానాభివృద్ధికాదు పాతముల నెట్లు గరచుచుంటిమో అట్లునే సుఖము లెందు, సూదు దినములైనను దేశసేవాభ్యాస పాతములను నేర్చుకొనుట యత్యవసరమని దలచెదను. మనసభలో గురువులు మన నాయకులే. వారు దేశసేవాభ్యాస చేయుదురు. బోధనయుండినగాని వాక్యూరత్వ ముండ నేరదు. వాక్యూరత్వ ముండినగాని కార్యకూరత్వ ముండ నేరదు.

ఎన్ని విధముల మేము మనస్థితి విచారించినను విద్యార్థి మహాసభయే మన కాధారమని తలచుచున్నది. ఈ విషయమును గూర్చి విమర్శింపదలచినవారు శీఘ్రమేమొదలు నేటివరకు ప్రచురింపబడిన యాంధ్రదైనిక పత్రికలను దిలకించి తమ యభిప్రాయము లిచ్చుట మంచిది. ఓ కార్యదర్శిగారు! మనదేశ మున్న మీబోటి కార్యకూరులను కొందఱు విద్యార్థులను బయలుదేరి రాబోవు అక్టోబరు మాసములో వీహారాష్ట్రములో శ్రీమతి సరోజినీదేవి యాచరణముక్రింద జరుగవలయున్న రాష్ట్రసభకు దర్శించి సభనుగూర్చి తదితముగ గ్రహించి స్వరాష్ట్రమునకు విచ్చేసి మాతృసేవా తత్పరులై మనసభను నిర్విఘ్నముగను, జయప్రదముగను జరుపుదురగాక యని ప్రార్థించుచున్నాడను. మీరు వ్రాసిన విషయములను సమర్థించు బూనినందులకు విచారమగుచున్నది. (గి) విద్యార్థిసభ సామాన్యక సారి కలుసుకొనును. మీరు చెప్పినసభ 3 సారులు కలిసికొనును ఒకసారి కూడుటకే భిన్నాభిప్రాయము లున్నవి. 3 సార్లు కలిసికొనుట సాధ్యమా! మీరు

చెప్పిన సభ మాత్రము విద్యార్థిసభ కాదా? మీరు చెప్పినవానికి, మేము నుడివినవానికి వ్యత్యాస మేమున్నది? మేము చెప్పిన సభనుగూర్చి మీరింత భయపడుటకు కారణం లేమో దెలియజేస్తున్నది. సభ యాచరణమని చెప్పమని కొంతమందికి (పరిమితులకు) మాత్రము గావలయునని వ్రాసిరి. మీ యక్క మరయ లేకున్నాము. వాలంటీరీకు గూర్చిన అంతము చాల హాస్యాస్పదముగా నున్నది. అందరి హిందుకు సభ్యుని యాజ్ఞ యాచరణము. (ర) ఆంధ్రమహా జనసభకు వచ్చు వాలంటీరీకు సభ్యుని యాజ్ఞ లేదా? ఈ మహాసభకన్న తక్కిన సభలతప్పక యేమో దెలియజేస్తున్నది. మీరెట్లుల వ్రాయుట చాలపాఠపాటు. (గి) ప్రతివిధ సంఘము వారిచే పంపబడు విద్యార్థులు ప్రతి గ్రామములోను నుపవాసము లిచ్చుటకంటె ఏ గ్రామవిద్యార్థులకు ఆ గ్రామాభివృద్ధిని గూర్చి యాలోచించుకొనుట యావశ్యకము. ఇతర విద్యార్థుల కంటె నా విద్యార్థులకేయెక్కువ బాధ్యత యుండును. ఆ మాన్యునే ప్రతివిద్యార్థి యవలంబించవలెను. కాన విద్యార్థిసభయందు నిర్లక్ష్యభావమును జూపక సభను జరుపుచు కావలసిన సంఘములను స్థాపించి జేతమును వృద్ధికి దెండు.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు.

ఆశ్చర్య మరణము:— సుప్రసిద్ధులను గుంటూరు నగర వాసులను అరు శ్రీ వైవాద్యైత మతస్థాపక కోటిశ్వర శర్మ గారి తల్లిగారు నిన్న సాయంత్రము 8 గంటలకు మంచమునందు కూర్చుని మూర్ఛాదు ఏమాతమునలేక మరణించిరి. వీరికి వయస్సు 70 సంవత్సరములు. శ్రీ కోటిశ్వర శాస్త్రిగారికి 2 మాసములలోనే తల్లిదండ్రులు గతియిట ఎంతయో విచారకరము. శ్రీ శాస్త్రిగారికిట్టి సుఖములు సంభవించుట అందఱికి విచారకరముగా నున్నది.

వైద్యపురంకోట్లు:— ఈసంవత్సరము గోదావరిజిల్లాలోనుండే పరపతి సంఘములు 1915 సం॥రం నెవ్రెంబరు 18 తేదీ కలివారమునాడు వైద్యపురంలో ఒకమహాసభ గోదావరి జిల్లా కలెక్టరువారు మ-రా-శ్రీ. టి. వి. మోయర్ యన్ డ్రైస్, వి. సి. యస్. దొరవారి ఆధిపత్యముక్రింద జరపుకొట్టు తీర్మానించినట్లుగాను. కాననే తత్సభకు యావస్థుండి దమ చేతుగలందుకు చేతుచున్నాను. అని ఆహ్వానసంఘపు కార్యదర్శియగు గాడే పల్లి సీతారామస్వామిగారు వ్రాయుచున్నారు.

ఈపూరు భాండాగారము:—ఈ గ్రామములో నొక పుస్తకభాండాగార మున్నది. దానిలో నుమారు 400 పుస్తకములున్నవి. ఈసమాజము స్థాపించి మూడుసంవత్సరము లైనప్పటికి ఇంతవరకు సంరక్షింపకపోయినందున జరిగియుండ లేదు. ఇందుకు కారణము గ్రామముల అభిమానము లేకుండుటయేగదా? ఇప్పుడన్ననో యీగ్రామముల యావస్థుండిన ఈసమాజమునందు మంచి అభిమానము కలిగినదిగాన యిక్కడను ఈసమాజము యొక్క వార్షికోత్సవమును చేసి గ్రామములకు మరింత అభిమానముండునట్లు చేయు రని నమ్ముచున్నాను. అయియొక పురవాసి తెనాలితాలూకా యీప్రతినిండి వ్రాయుచున్నాడు.

జమీనదార పరివాసము:—కడదిన నెల తేదీది మొకట గిరిటవుక్ కాపురమును స్థాపనాయకుగా గోపాలయ్యయను సంస్థానపు వేటకాడు (మృగముడు) కరకనంబాడు అదవిలో నుచున్నట్లు, చంపుచుండిన పులిని చంపిందకు క్రి మొకటగిరి మహారాజాగారు శ్రీ మద్భక్తవ్యయచేంద్రి బనాదర్ వారు, కరకనంబాడు కృష్ణాపాలియం పొప్పయిటర్ వారైన దామెర కోడండ రామస్వామి నాయనింబారు మొదలగాగలవారు బంగారు కాపులు, బహుమతులు మున్నగునవి యా ధైర్యకాలికి నొసగి సత్కరించిరి వ్రాయుట కంతయు సంతసపగుచున్నది అని మొకటగిరినుండి పి. రామచంద్రగారు వ్రాయుచున్నారు.

శ్రీ కృష్ణజయంత్యుత్సవము:— నెవ్రెంబరు నెల 1వ తేదీ సాయంత్రము నాయగంటలు మొదలు, ఒంగోలులోని ఆంధ్రమాత పుత్రులు మొందవలయు, పూజ్యులగు పండిత ముక్తినాథలపాటి గోపాల కృష్ణశాస్త్రి, పాంచాలవరపు మొకటగుబ్బారావు పంతులుగార్ల పోషణక్రింద, కృష్ణజయంత్యుత్సవమును జరిపిరి. ఉత్సవమును చూచుటకు ఇంచుమించు, మూడువందలమంది, స్వామివాదులు, ఉపాధ్యాయులు, సంగీతపాఠకులు, అనార్యులు, ఉద్యోగులు, బాలుర, వర్తకులు

వచ్చియుండిరి. సంగీత పాఠశాలాధిపతులగు శ్రీ మొత వంగ శ్రీ రామయ్యగారు తమ సంగీతముతో సభ్యుల నానంది సముద్రములో ముంచిరి. మ-రా-శ్రీ ముక్తినాథలపాటి గోపాలకృష్ణ శాస్త్రిగారు మున్నగువారు, శ్రీకృష్ణ జీవితచారిత్రను గురించివాగు గాన పఠ్యసించిరి. ఈజయంత్యుత్సవము, జయప్రదముగా జరుగుటకు విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, అనార్యుల సంఘభావ మే అని తలంచవచ్చును.

ధర్మ వరము:—ఈ పేరు గల మండల భాగమున కిది ముఖ్య పట్టణము. ఇది వల్లెటూరు కాదు. ఆనంతపురమున కంటె చాల పెద్దది. ఇందు చేట కొంటానాటి (అంకోట) యను మూడు భాగము లొ కొంటికికాల నెడ మెదముగా నున్నది. మఱియు నిది మునుపదారి సుధి సుధిసలమునకు, గ్రామమునకు గల దూర మొకమైలునకు మించి యున్నది. ఇది వాణిజ్య స్థలము. ముఖ్యముగా పట్టుబట్టుల వ్యాపార మధికము తపాలాఫీసుగా గుడ్డల గాకపోకలకును దత్తంబంధముగు ద్రవ్య విషయమునకును బరి యెక్కువ ఇటీవల నిచ్చుట నొక డిప్టీకలెక్టరు కార్యాలయము ను ఆస్పత్రియు ఇవన్నెక్టరు కార్యాలయమును సంఘ వ్యాయస్థానమును, స్థాపించబడినవి. ఇంచుచే తపాలాఫీసునకు సుబంధించిన పనులు మితి మీతినవి. దాదాపుజనుది సంవత్సరముల వరుసకుగల “కాక్స్ మిషన్” అను సత్యదొక్కడు మాత్ర మింతటికి నుత్తరముల నీరు నేర్పడి నున్నాడు. విధి విధానముల లేక విశ్రాంతి దినములలో గూడ నతడు బాటుబడినను పని తఱుంగదు. జాబుల నిచ్చువారి లీయూరికి ముగ్గురుగురులు, బాగు. అధికపక్షమింకొకరి నైక బాడిగించ వలెను. లేనిచో బహుళ సకాలమున జరుగనేరవు. కావలయునప్పు డి తపాలాఫీసులో గాలిజా యగజా చ్చిల్లు లభించవు. ఇంచుచే బహుళ కంతరా జములు సిద్ధము. వాని నెక్కువగా నుంచవలయును. ఈ కాఫాధికారు లీ విషయములను బాగుగా గమనించి మరస్సరించ వలెను. అని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

బండరు హిందూ మ్రోన్సులు:—ఈ పట్టణములోనున్న హిందూ మ్రోన్సులునకు, ప్రతియేడువచ్చు నాదాయములో ఖర్చులు మూడు, రు 30000 మిగులయంతునట. పాతకాలలో మూడు 800 విద్యార్థులున్నారు. ఈ 800 విద్యార్థులకు, నాడుకొనుటకు రి పెన్షీనుకోర్టు 2 బాడ్ మెంటన్ కోర్టులు 1 పుట్ బోల్ ఫీల్డు గలవు. ఈ కోర్టులైనను మంచి స్థితిలో నుండవు. పెన్షీనుకోర్టులు రాళ్ళుచు మై యుండును. పుట్ బోల్ ఫీల్డు యింక నేల. పిల్లలు తిరిరాకోగ్యముకొనుటకు బాగుగా నాటబడి దేహపరిశ్రమ చేయుట కొరతకాలయందు తర ప్రోత్సాహము లేదు. తిరిగింతులు, బాట్లు, విరివిగా, కష్టము చేయుదవు. ఈ యూరిలోనే యున్న నోనిల్ కాల్ జీలో ఈ యాటల నిమిత్త మనేక వనరుల నేర్పాటు చేయుటయేగాక, ఎక్కువ ప్రోత్సాహమును గలుగజేయుచున్నాడు. కాల్ జీలో ప్రతిపిల్లవాడును నేనోయొక విధమైన ఎక్స్ కులైజు ప్రతిదినము తిరిగివలయును నిరూపకము కలదు. హిందూ మ్రోన్సులునందట్టి నిబంధనలు లేవు. కాల్ జీలో విద్యార్థులు విద్యావిషయములందు, తమలో తాము పోటీగా పనిచేయుటకుగాను, ప్రతియేడు ప్రతితరగతిలో, పరీక్షలందు ఎక్కువ గుణములు వచ్చినవారికి మంచిమంచి పుస్తకములను, బహుమతులుగా ఇచ్చి ప్రోత్సాహము కలుగజేయుచున్నారు. హిందూ మ్రోన్సులునందట్టి జేదీయు, గానావు. హిందూ మ్రోన్సులు హెడ్ మాస్టరుగాను, హిందూ మతాభిమానులకుకొను శ్రీ గోసాధ శాస్త్రిగారును, పుత్రియేకు ఆదాయములో ఖర్చులపోను మిగిలినదానిలో, బాజరకు వ్రేలిజు లిచ్చుటయందును, నేమ్మనూపరింపెండెంట్లు నొకరి నేర్పరచి, కోర్టులు కగయిరాలు మంచిస్థితియందుంచి, బంతులు, బాట్లు కగయిరాలు పొగుగా సప్లయచేసి, బాజర కాటలయందు తానూము గల్గించుటయందు నేల వినియోగపరచరాదు? అని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

భారతీయక భావాల 50000 జనుచేయుట:— నిర్వేదిద్యాలయమువారు కోరినప్రకారము 50000 రూపాయలు జనుచేయుబడినవి కార్యనిర్వాహకుడు రావుకాదర్ నాగ్ గారు వార్తాసంఘమునకు తెలిపెను.

మోటారు బైసికిలుబండ్లు:— ప్రభుత్వో వ్యోగులలో 10000 మించని జీత గాండ్రు మోటారుబై సికిలుబండ్లును కొనుటకు రూ 10000 లకు మించని మొత్తమును ఆద్యున్న ఇచ్చుటకు ఇండియామంత్రి గారంగీకరించి.

సహకారోప సంఘమువారి నివేదిక.

ముఖ్యమైన సిఫార్సులు.

సి.పూ. సెక్షన్ 2:--హిందూదేశీయందలి సహకారోప సంఘములకు గుర్తి విచారించుటకు యోగించబడిన యువ సంఘములకు లేక ప్రముఖులు 12 పుటల నివేదికను సేదీసి యంశము ప్రకటించిరి. దానియందలి సాంకేతి శీ క్రింద సంప్రదించబడింది.

1912-వ సంవత్సరపు శాసనములలోనికి వచ్చినతరువాత మూలధన మిసంగు ముఖ్య కార్యాలయములు స్థాపించబడినవి. వీనియేర్పాటుతో సహకారప్రముఖులు యొక్క వివిధాగములలో పరస్పరకర్తవ్యములందును ఆర్థికస్థితి యందును ప్రత్యేకవిధమైన చిహ్నములు తీర్చివేసెను. సహకారోప సంఘములయొక్క ప్రతిముఖ్యవిషయమును పరిశీలించుటను అధికారులు కలదు గాని వైశేషికములైన చిహ్నములను తొలగించుటకు తగిన యాపాదములను సూచించుటయే యీ యువసంఘములయొక్క ప్రధానోద్దేశము. 1914-వ సంవత్సరమున హిందూదేశీయందు 14,563 సహకారసంఘములు ఉండెను. వీనిలో నొందుమించు 18715 సంఘములు ప్రత్యేకించి వ్యవసాయకవిషయములం దిప్పియ్యవలెగా నున్నవి. ఈ యువ సంఘమువారి విమర్శనము ముఖ్యముగా నీ వ్యావసాయక యువసహకార సంఘములకు సంబంధించినదిగా నే యుండును. సహకారసంఘములు ప్రవిధము. (1) వ్యావసాయమున సహకార సంఘములు. ఇవి మొట్టమొదట వానివాని కనుగుణ విధమున భిన్నభిన్న నొందుకట్టు లేకయుండునవి. దీని నిష్పత్తి డక స్వాత్మ గానభిన్నభిన్న నొందుటకు వెళ్ళు చిహ్నములగును ఆర్థిక సహకార్యము కొన్ని రాష్ట్రములలో నీ సంఘము లేకభవించి యూనియనుగా పనిచేయునట్లు ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. (2) వైశేషికత. చేరిన సంఘములకును యూనియనులకును వైశ, మూఢమునొసంగు ముఖ్య ధనాగారములు గలవు. వివిధములైన యిట్టి సహకారధనాగారములు 189 గలవు. (3) రెండవతరగతిచేరిన సంఘములకును యూనియనులకును మూలధనము నొసంగునట్లే, రెండవ తరగతికి చేరిన ముఖ్య ధనాగారములకు మూలధనము నొసంగు నిమిత్తము రాష్ట్రీయ ధనాగారములు గలవు. ఇవి మూడవ తరగతికి చేరినవి. ఈ మూడు తరగతులకు చేరిన ప్రతిస్థాపకలలో నొక్కొక్క తరగతి ప్రతిస్థాపకలను గూర్చియు ఈ క్రింది విషయములను ప్రత్యేకించి పరిశీలించిరాము:-- 1. సంప్రదానము, కార్యనిర్వహణము. 2. ఆరుకడము, దాని వినియోగము, 3. సంప్రతికరణ పద్ధతి, వైపరాయణిక, అసలు సంఘములు సాంఘికాయ సిద్ధముగా సహకారకములుగా నుండుట కకర్తవ్యమగు విషయములను పేర్కొనిరాము. సాధారణసంఘముల వైశాల్య పరిమాణములను గురించి, సంఘస్థాపనమునకు ప్రాప్తమగు లండని యొక యాచారముగా సహకారముల ధర్మములను గమనించుటకు తాత్కాలికముగా పేర్కొందినారము. బర్మాదందును తదితరస్థలములందును సంఘములపక్ష వ్యవస్థలను తత్తరవాదము వహించు యూనియనులకు స్థాపించబడినట్లే, సంఘములకును ముఖ్య ధనాగారములకును మున్నటియూనియనులవలె తరగతియులలోమాడ స్థాపించుటయు క్షమని సూచించియున్నాము.

భాగస్వామ్య ప్రక్రియలపట్టి ప్రస్తుతము ముఖ్య ధనాగారములు మూడువిధములుగా నున్నవి:-- 1. వ్యక్తిమాత్ర భాగస్వామికములు. 2 సంఘమాత్ర భాగస్వామికములు. 3. మిత్రభాగస్వామికములు. మొదటితరగతి ధనాగారము లండనూడదని మావాదము. చిట్టదివరకు రెండవతరగతి ధనాగారములు నిలుచుట యొక్క మొత్తము ప్రస్తుతము మూడవ తరగతి మిత్రభాగస్వామికములగు సహకారధనాగారములు లాభరముగా నున్నవి; మొదటి వానియందలి సహకార వ్యక్తి గాధికర్యము నొసంగి తుదకు నిరంకుశాధికార మొసంగబడు విధముల విశేషలాభకరములు కాగలవు ప్రతి ముఖ్యధనాగారమునకు సాధారణమగు సేవలతో పరిపాలనాసరణ మైనా భాగము నిర్ణయించబడవలెను. కొక్కొక్క ముఖ్యధనాగారము క్రిందను 200 మొదలు 500కి తక్కువకాని సంఘములు పనిచేయుచుండవలెను. ఒక ముఖ్య ధనాగారమునకు సంబంధించిన ప్రదేశమునందలి యువ సంఘములన్నియు, అభయవత్తులు వ్యావసాయక యువసంఘము లన్నియు, ఆ ముఖ్య ధనాగారములో భాగస్వామ్యము హించవలెను. ఇతరమైన యాధిక సంస్థలతో వానికి వ్యవహారముండరాదు, ఇట్టిముఖ్యధనాగారముల యాధికర్యమును సరిపుచ్చుచుండు నిమిత్తము ప్రతిరాష్ట్రములోను నొక రాష్ట్రీయ సహకారధనాగారమును పెట్టవలె స్థాపించబడవలెను. ఈ రాష్ట్రీయ ధనాగారములలో వ్యక్తులు మాత్రమే కాక, వ్యవస్థాపన సహకార ధనాగారములు కూడ భాగస్వామ్యము వహించవలెను. దైర్యత్రుల మీటింగును కాకపోయినను తనరకు మీటింగును సత్వరముగ సమకూర్చుటకు సహకార ధనాగారముల కధికార ముండవలెను. సహకార సంస్థలు సంప్రదాయ సిద్ధముగా సమప్రావర్తనయందును సుదైన సహకారమున కవకాశము నిచ్చుచిగా నుండవలెను. చదువుకొన్న నడితరగతి మత వ్యవస్థలయొక్కయు, ప్రధానోద్దేశమునకు భంగము గాకుండ వ్యవహారశీతల యొక్కయు సాహాయ్యమును సంపాదించుట కర్హములుగా నుండవలెను. సహకార సంస్థల పరిపాలనాధికారమును సహకార సంస్థలం దేకాగి వ్యక్తికి లేదుటయే ప్రధానోద్దేశము.

ముఖ్య ధనాగారములందును రాష్ట్రీయ ధనాగారములందును వ్యక్తి మాత్ర భాగస్వామ్యములలో నొక్కొక్క మనుష్యున కొక్కొక్క వోటు మాత్రమే యుండవలెను. భాగస్వామ్యము వహించు సంఘములు తామప్పు ధర్మము మొత్తమున కనుగుణముగా భాగస్వామ్యమును వహించవలెను. నానావిధములకు ప్రతిస్థాపనములను తమ భాగముల మొత్తపు ధనములో కొంతభాగముమాత్రమే చెల్లించుట కనుమతించబడవలెను. పంపకములపై తీసికొనబడలసిన భాగమునకు మితముండవలెను. ఆ మితమును నిర్ణయించు సందర్భమున సుపయోగించవలసిన నూతనములను మేము సూచించియున్నాము. అసలు సంఘములలో డిపోజిట్టుల భిన్నభిన్న మిగిలియుండు ద్రవ్యమును ముఖ్యధనాగారమునకు పంపుచుండవలెను. సహకార సంస్థలు సాధ్యమైనంతవరకు సాధారణముగా చిరకాలముండు డిపోజిట్టులనే యంగీకరింపవలెను. తదితరమైన డిపోజిట్టుల శక్తిగల పరిధికులుగాడగలవు. ముఖ్యధనాగారములప్పుడే యవచ్చునా ఆ స్ఫులిత్యవచ్చునా యను విషయమును విచారించి, ప్రతివ్యవహారములోను జామీను పుచ్చుకొనవలెననియు, అప్పుడు జామీనుదారుల యొద్దనుండి నిష్కర్షముగా వసూలు చేయబడవలెననియు చెప్పియున్నాము. సహకార సంస్థలన్నియు జీవకర్మమును నేర్పబడవలెను; పరిజరుగుటవలె భంగపడవలెను దేవ్యలారి కొసగుటకును కిగింత మొత్తమును ప్రతి సంఘమును నిలువ చేయవలెను. డిపోజిట్టును తీసికొను సంస్థలు తగినంత ధనమును నిలువ చేసి కాని తక్కిన ధనాగారములలో డిపోజిట్టులకుల గాని తక్కిన చెల్లాలజీ ద్రవ్యోపయోగిని కలిగించుకొనవలెను. సహకార ప్రక్రియల చెల్లాలజీ సాకర్యములు కలిగించబడవలెను సువత్సరములలో చెల్లింపవలసిన మొత్తములలో ముఖ్య ధనాగారములు గలవారు రాష్ట్రీయ ధనాగారములు మూడవపాటును మించని మొత్తము నెప్పుడు కావలెను. పునరుజ్జీవమున నిర్మితమైనందున ప్రభుత్వోద్యోగులకును సహకార కార్యనిర్వహకర్యమునకును సంబంధించి యెప్పుడు చేయబడియున్న నిబంధనలు యుక్తముగా నున్నవి. మేము కొన్ని చిన్న చిన్న మార్పులుమాత్రమే చెప్పియున్నాము. మండలాధికారి రిజిస్ట్రార్ ధికారము కలిగియుండుటకును తన పరిపాలనమునకు లోబడిన ముఖ్యధనాగారమునకు దైర్యత్రుగానో వైర్యత్రుగానో యుండుటకును మేము వ్యవహారముగాని ముఖ్యధనాగార సభలలో హాజరుగటకు మాత్ర మధికారము కలిగియుండవలెనని కోరుచున్నాము.

ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుతము సహకారోద్యమమున కార్థిక సాహాయ్యము చేయుచున్న పద్ధతి వాస్తవమైనదిగాని దానిని స్వయం సమర్థము గావించుటకై సంఘముల యప్పుపత్రములను రాష్ట్రీయధనాగారము ద్వారాగాని యొకరాజకీయ సహకారధనాగారము ద్వారాగాని చెల్లాలజీయగునట్లు చేయబడు యవకాశమును సూచించుచున్నాము. ఈవిషయము బాగూర్చితో పరిశీలించబడవలెనది.

వర్ణనం సంస్కరము

70 సంవత్సరములుగా ప్రఖ్యాతి జెందబడి లోక ప్రసిద్ధి బడసినది.
12 తులములు 0-9-0 అణాలు.
24 ,, 1-0-0 రూపాయ.
ఆర్. కే. పరిమళసంస్కరము 3 phials 12 అణాలు
భాస్కర నెం. 140 (యు) మదగాను.

బెజవాడ హిందూమహాసభలు.
ఈ పాఠశాలకు రికార్డును ఆర్డరు 2-వ తేదిలో నుగియును. ఈనెల 5-వ తేదిని తిరిగి మీటింగు జరుగునని నోటీసులు పంపబడినవి. పాఠశాలకు దివానాబహదూరు యెల్లే వెద్ది బాసకిరామయ్య పంతులువారికిగాని, లేక విస్సంకెట్టి వెంకటరత్నం గారికిగాని, యచ్చుట యూనిటంగులలో ముఖ్య తీర్మానముగా ఏర్పరపబడింది. క్రిందటి మీటింగులో యువముల తీర్మానము, స్థిరాస్థిమీ యవ్వనలని యుండుట మొదలయిన సంగతులు తీవ్రమునచర్చయిగా విస్సంకెట్టి వెంకటరత్నంగారు తాము పాఠశాలను తీసికొనే ఏర్పాటును వదలుకొన్నామని దృఢముగాచెప్పి, అట్టితర యేర్పాటుకు రద్దుచేసికొనినట్లు తీర్మానమునకూడ వ్రాయించిరి.
సదరు పాఠశాలను బాసకిరామయ్య పంతులువారికి, మొట్టమొదట జరిగినమీటింగులో వర్తకులును, తదితరులును వికంఠ్యముగా, కొన్నివరకులను చర్చించి తుదకు తీర్మానించి, ధర్మకర్తవ్యము నిచ్చుటకు నంగీకరించిరి. ఈవిషయమునే యేబదిమంది మొదల్ల దృఢపరచగలండులకై కూడిన సభలో, మొదటిసభలో మొదటితీర్మానమున కంగీకరించినదాలో కొందరును, వెంకటరత్నంగారుయ్య, పాఠశాలను బాసకిరామయ్యపంతులువారికి ఇచ్చుటకు చేకూర్చిన తీర్మానము చెల్లగూడదనియు, తామేపుచ్చుకొనెదమనియు, గట్టిపట్టుగా యావించియును, సభనాథ గ్రహించలేక, మిక్కిలి కల్లోలపడిరి. వీరి నిట్లు ముందుకు వెళుకకు పుగొల్పి తాను వెలువడక, యావ్యవహారమును ఎవడో ఒక మహాభావుకు వెళుక నుండి నడపించుచున్నట్లు స్పష్టము. వైశ్యులు యాపాఠశాల ను పుచ్చుకొనటను గురించి, మామ్రెయను గారగు డి. వి. హనుమంతరావు పంతులుగారు మిక్కిలి కృషిచేసిరి గాని, వీరి మాటలను ఎవరును విశ్వసించనందున కాకినాడనుండి, వీరి స్నేహితులగు వశం పద్మావధానగారిని పిలిపించి వారి ద్వారా చాలా బోధ చేయించిరి. ధర్మగుణము బౌదాగ్యము సహజముగా నుండవలయునని తత్కాలబోధకలన గలుగుననియు, నిలుచునవియు గావు. మామ్రెయంతరావు పంతులుగారు వివిధయున బోధ్యమును కలగజేసికొనక, కలతల జరిపినగాని యాపాఠశాలవ్యవహారమును కట్టబడవలెనని. హిందూపాఠశాలకు గొప్ప యొక్కట్టు వచ్చినది. ఇంకేమేమి యొక్కట్లు ఈ గ్రామమునకు పాటిల్లవలసి యున్నవో తెలియును.
ఈ పాఠశాలను ప్రస్తుతపు ఉపద్రవమునండి తొలగించు ప్రయత్నములేవరయున పురవాసులలో ఉన్నయెడల, తగవులలో గాని, వైశ్యులలో గాని జీరబడక, పనియంది ఏకీభవించి ప్రస్తుతము రికార్డును వచ్చుటకు జరుగువలసిన ఏర్పాటులను చేసెదరుగాక. తేనియెడల నూలులకు ముప్పు తప్పదు. సదరు పదిమంది పదివేరూప్యముల నిచ్చినయెడల పాఠశాలను ఎవరికివ్వలయునను వివాద నిర్దింపదు. పురవాసులందరికిని నూలులనందు వాస్తవమున అభిమాన మున్నయెడల వలయు ద్రవ్యము సమకూరకుండునా! నూలులను ఎవరికి విక్రయించవలయునను చర్చ కవకాశముండునా! నూలులను నిమిత్తముగా చేసికొని తమ తమ కత్తులనుగాని, కార్యములనుగాని సాధింపబూనుట మిక్కిలి నైచ్యము.
ఈ జరుగబోవు మీటింగులో విద్యాభిమానులును, పాఠశాలాభిమానులును, ఉదాత్తులు, ధార్మికులును, పురవాసులలో ముఖ్యులు, తమతమ అభిమానమును స్వార్థ పరత్వమును విడిచి, పాఠశాల విషయమును సదభిమానమున మాత్రమే గూర్చుకొని విరాళముల నిచ్చెదరుగాక. పరమేశ్వరుడు వీరి హృదయములయందు జొచ్చి పాఠశాలకు అత్యంత శుభమును జేయుగాక--హితకారి.

ఇండియను పేట్రీయటు ప్రతికపెన మానవత్వము దావా:-- ఆగస్టు 18 తేది పత్రికలో ఇండియను పేట్రీయటు వారు డామిగారిని మాక్కుస్సిగారిని జరిగిన ఫిర్యాదును ప్రచురపరిరి. ఆసందర్భములో మూక్కుస్సిగారు మేజిస్ట్రేటుపాదములమీద బడి తుమాఫణను గొంకొనెను ఆని ప్రచురింపబడినది. ఈనాక్కుసు మాక్కుస్సికి మాన హానికరముగ నున్నదని ఇండియను పేట్రీయటు ప్రతికపె బార్డుటపును మేజిస్ట్రేటుగొంకొనెను మాక్కుస్సి ఫిర్యాదుచేసెను. ఉభయ పక్షముల వారును గొంతరితడవు వాదము సల్పినతరువాత ముద్దాయి పక్షపు కక్షియై వాక్యములను రద్దుచేసెను నొక ప్రకటనము యొక ప్రతికలో ప్రచురించిన చాటును గదానుని యడిగెను. ఫిర్యాదీ తనకట్లు చాలదని వాదించి, ప్రతికతరపు వక్షి ఫిర్యాదీని యిప్పుడు నష్టబోవుటకు నిదివరకెంత మర్యాద కలిగినవాడో వాకబుచేసి తెలిసికొనుటకు సెలవొసంగుడని మేజిస్ట్రేటుగారినికొరి ఆట్లు మేజిస్ట్రేటుగారు సెలవొసంగిరి. త్వరలోనే యావాకబు జరుపబడును.

సాంకేతిక వార్తలు

దీనివల్లనే:— నేడు రాత్రి సాయంకాలము 6-47

గంటలకు సమయము వెలిగింపబడును.

కాలము:— సన్నాహము 91-8 డిగ్రీలు

అధికము 75 - 7 డిగ్రీలు.

బాగా పొడిగావునను:— కాలు కే.పే.

విస్తారముగా సుపాసమును నేడు సాయంకాలము 6½ గంటలకు 84 బాగా పొడిగావున జరిగెదను.

చెన్నపురి యువజన సభ:— రాత్రి 5 వ తేదీ

అధికారము సాయంకాలము 4 గంటలకు సాతచాకలపేట, జి. యె. ముఖందారు అందు సత్తు బటా ఫాక్టరీలో యీ సభవారి సంఘసమావేశము కలిగినది.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మ సమాజము:—

రాత్రి 5 వ తేదీ అధికారము సాయంకాలము 6 గంటలకు (చెంగాయంగడి సమీపమున) నెం 97 అప్పాపిళ్ళపేట ఉపాసన మందిరములో జి. వి. వారాయణగారు “వేదాంతము” గురించి ఉపన్యసించును.

తియ్యప్పకు యండవర సామెటి:— రాత్రి అధిక

వారం నెలవెంబరు 5-వ తేదీ సాయంకాలము 5-30 గంటలకు, నెం 5 నుండు గ్రామమునందు, వి. శేషగిరిరావు ఎం.ఎ. గారు మాతములందరి “నీతిభక్తములు” గురించి ప్రవచనము చేయును.

మురళీగాన సభ:— మెసరస్ కింగ్ అండుకంపెనీ

స్వామివారులు ఆరు ముగ్గురారాజే) రాత్రి సామెటు కలిగి కల్లంపేట గారి సభకు (100) నూరు రూపాయలు బహుమాన మిచ్చినారు.

దేహాంగ్య ఉపన్యాసములు:— దేహాంగ్య

సంబంధమున బాక్సరు యు రామారావుగారు కొన్ని ప్రవచనముల నియ్య బట్టెను. “వ్యాధుల కారణములు” అనువిషయమును గురించి సభకుల గమనముతో 5-9-15 వ తేదీ అధికారము నాడు ఇంగ్లీషుభాషలోను, 11-9-15 వ తేదీ 5 వ వారమునాడు అరవభాషలోను సాయంకాలము 6-45 గంటల వేళ మదరాసులో బాక్సరువులలో పాల్గొని చచ్చి పడినాడు.

బందరు హిందూ హైస్కూలు

[వే. వెం. సుబ్బారావుగారు]

ఈనాడు మును గూర్చి కొన్ని లేఖలు ప్రచురింపబడినవి. మన సంఘమున వ్యాధులుగ జరుగవలసిన విధమును గూర్చి నాయుభిప్రాయమును ముందు వెలువరచి, నిమిత్త విశేషములు వ్రాసిన యంశములందు ఎంతవరకు నిజముకలదో వివరించెదను.

ఏదేని మనసంఘమున లోకములున్నవాటిని నవరించుట యవసరము. దీనికి ఎవ్వరును అడ్డుకొనరు. కాని, యవసరముగ ప్రతి స్వల్పమునును విస్తరింపజేసి, ఉన్నవి కొన్నియు లేనివి కొన్నియు కలిపి వైద్యకలకరము కలుగజేయుట సంఘమునకు మంచిగాదని తలచెదను. ఎవరియైనా, చురుకైనవారు కొంతయు అవ్యతములు వ్రాయువాని అచ్చటచ్చట కొందరుగలరు. కాని, కొంచెము జ్ఞానసంపత్తిగలవారు బాగ్రత్తగనే వ్రాయుదురు. మనలో విద్యార్థులు కొందరు, వారికి గల ఉత్సాహముచేత, ఏవిషయమైనను వెలికిన వెంటనే, సంకల్పములన్నియు విచారించక, త్వరపడి వ్రాయుట మాత్రము శోచనీయము వారి ఉద్దేశ్యము మంచిదైనను, ఫలితము వారితలంపులకు వ్యతిరేక మగుచున్నది. ప్రధమమున ఏదైన లోపములున్నయెడల, వాటిని ఆయా స్థానాధికార్థులు తెలియపరచి సవరింపజేయుట యుత్తమధర్మము. అధికార్థు అట్లుచేయ: నిరాకరించినను, లేక నిరసించినను, ప్రతికలవ్రాసి ఉద్భాస బహిరంగము చేయుటచే స్థానాధికార్థు మతి మట్టనటుల జేయుట యవసరముగను. అట్లుగాక, ప్రతి స్వల్పవిషయము హెచ్చుచేసి సంఘముందు ఏవో ఘనముగ దుర్వ్యవస్థలు జన్మింపజేయుట సంఘమునకు ప్రేక్షకులమునాదని తలచెదను. హిందూపత్రికకు, శ్రీయుత సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు అధికారిగ నున్నపుడు, నావిన్యమునుగ కొన్ని వ్యాసములు కఠినముగ వ్రాసినపుడు, వారు స్వయముగ వాడు చేసిన హితోపదేశములు ఈ వాటికి నిమిత్త మగుచున్నవి. మిక్కిలి యవసరముగ నున్నపుడు తప్ప, తదితర సమయములందు, మనవారి మనము దూషించుకొనుట సంఘమునకు చాల లోపమనిచెప్పిరి. అవిషయమునే ఇందుచావారిందిలిగాన తీసుకొని గోరెదను.

ఇకను, ప్రకృతమున ఒక్కయంశము ముందు విచారించలేని యున్నది. ఈ గ్రామమున వైద్యక నియోగిభావములు బహు స్వల్పమున విషయము విదితమే. అట్లుండ, ఏనాడును స్వల్పమున విషయము విదితమే. అట్లుండ, ఏనాడును స్వల్పమున విషయము విదితమే. అట్లుండ, ఏనాడును స్వల్పమున విషయము విదితమే.

ఇకను, ప్రకృతమున ఒక్కయంశము ముందు విచారించలేని యున్నది. ఈ గ్రామమున వైద్యక నియోగిభావములు బహు స్వల్పమున విషయము విదితమే. అట్లుండ, ఏనాడును స్వల్పమున విషయము విదితమే. అట్లుండ, ఏనాడును స్వల్పమున విషయము విదితమే. అట్లుండ, ఏనాడును స్వల్పమున విషయము విదితమే.

మానము తెలుసుకు కనబడలేదు. లెంపటి నరసింహయ్యగారు ఒకరిమాట విని వారసయ్యను, నిష్పక్ష సాతముగ పనిచేయువారనియును, కావల్యములేని నుంచి స్వభావము గల వారనియును, అందరికి స్పష్టముగ వెలిగిన విషయములలో నీవగునది శాఖాభిమానము మాట వింటివి. ఇప్పటికిని ఈ వాస్తవము నమ్ముటలేదు. బస్తీలోని చాలవరకు నెల్లందరు గూడ ఆశ్చర్య పడుచున్నారే. స్పష్టముగ అట్టిమాటన కనబడదు. వారి యందు గాని మరి యొకరి యందుగాని తలచి అలాంటి పనిచేయుట యుక్తము గాదు. నరసింహయ్యగారు హెచ్చుమాటలనుగ బ్రవేశించి సరిగారి సంవత్సరములయినవి. అంతవరకు దక్షిణాదివారి హెచ్చుమాటలనుగ నుండి ఇకను, ప్రస్తుతమున ముగ్గులులో పనిచేయుచున్న ఉపాధ్యాయులలో

యంగ్లీషుకెన్నెడివారు ఇరువదిమంది గలరు. అందు, హెచ్చుమాటలను, ప్రవచనములను, మీరు ఉత్తములు స్పష్టముగా రాయుటకు హెచ్చుమాటలనుగ నున్న కాలమున నేరసరి. వీరిద్దరు గాక ఇక అయిదుగురు వైద్యము లు. అందు ఇరువురు తెలుగావారు మీరు నరసింహయ్యగారు శాఖవారు కాదు. ఇకను, మిగిలిన యెనిమిదిలో, అయిదుగురు నియోగిలు, నలుగురు వైద్యులు, యిద్దరు వామనాశ్రయము, ఒకవైద్యుడు, ఒక శాస్త్రముగలరు. ఇకను మిగిలిన ఉన్నతములు పనిచేయుటకును ముగ్గురు వైద్యులు, యొక గ్రామిని, యొక వైద్యుడు, ఇరువురు నియోగిలు, ఒకవైద్యుడు, ఒకవైద్యుడు, మొదలగువారు గలరు. కాబట్టి, ముగ్గులుగల గ్రామిని ఉన్నతములనుగ జూచినను, హెచ్చుమాటలనుగ నేమి, నేకటనగా చేసి, వ్రాసినా భిమానముతో పనిచేయుచున్నట్లు ఎంతమాత్రము కావరాదు. ఇదిగాక, ఇంగ్లీషు ఉపాధ్యాయులలోని వారరు అయిదుగురు నియోగిలు వైద్యకలలో నున్నవారు వారిలో ఇరువురు మాత్రము ప్రెజువింతు అయినవారు. ప్రెజువింతు కాన వారైనను 1911 సంవత్సరమున ప్రవేశించి, కాన కొలను నరసింహ రావు గారికి గురింపముదలుగు 80 ల వరకు జీతము కృషిచేసినవారే. బుద్ధిరాజు రామచంద్రరావుగారి 1912 సంవత్సరమున గురింపలో ప్రారంభించి ఇప్పటికి గురింప 80 ల వరకు జీతము హెచ్చించబడినది. ఈ కృషిచేయుట హెచ్చుమాటలనుగారియొక్కయు నెక్కుటగారియొక్కయు సిఫారసులనుగ చేయుటలేదు. కాబట్టి ఎటుజూచినను శాఖాభిమానము వాకేమియు కనబడలేదు. అనవసరముగ ఇందుగ గూర్చి కలకరము కలుగజేయుట దేశభావములకు ధర్మముకాదు.

హెచ్చుమాటలనుగారు నెక్కుటగారును ఎంత వికమత్తము కలిగియుండిరో, తెలిపిన వారిని తెలుపజేసి వారెట్లు అనుసరించి నవదినో నే నెగిరినాటిలో ముఖ్యముగ నీకింది రెండు అంశములనుబట్టి వివరములు గ్రహించవచ్చును. మొదట రైతుగనున్న వీరాస్వామిగారి విషయమున హెచ్చుమాటలనుగారు చాలవట్టుదలతో అయినను తొలగించకూడదని యనేకసార్లు వ్రాయుటయు, అంతకంటెను ఎక్కువ కట్టుదలతో నెక్కుటగారు అయినను వదలింపబ్రయత్నించుటయు కమిటీవారికేగాక, బస్తీలో చాలమందికి తెలిసిన యంశమే. జమ్నాపీఠు ముస్తరు భావ్యం నాయుడుగారి విషయమునను అనేకసార్లు జరిగినది. నాయుడుగారి విషయమున మీరు ఉత్తముగ నెక్కుటగారు వెనెడెంటు, యోగిభావము, ఒకరి కొకరు అనుకులముగ నుండవలసి నది భావము; లేని యెడల పులకా క్రమముగ జరుగనేరవు. ప్రతివానికి నుండి నెక్కుటగారు “జోషులం” అనుట మాత్రమనుచితము. అట్టి విషయములో హెచ్చుమాటలనుగారి యెడల ఎప్పుడును కనిపెట్టలేదు; అప్పుడప్పుడు భిన్నాభిప్రాయములు పడుట తప్పక చూచియుంటిమి. కావున వారి జీవము కొంత హెచ్చుమాటలనుగారు నెక్కుటగారిని అనుసరించి తిరుగుచున్నారని నెక్కుటగారు “జోషులం” అధర్మము వెంపటి నరసింహయ్యగారు పగుగురితో సమావేశము కావండుటయు, పిల్లలలో నైతము విశేషము కలియకుండుటయు నిజము. ఈ హెచ్చుమాటలనుగారి వలన గుణములు వెలువడక బోవచ్చును. ఇంతియ అక వారియందు కొందరికి నిరసనమునూ కలుగవచ్చును. వారు నానాటికి నొరవము తగ్గించుకొనుటకున, వివరములను ఏమియు చేసినటు చేసిన యుండలేదు. కాబట్టి వారి విషయమున అంత కావ్యముగ వ్రాయుటకు అర్హముకాదు.

ప్రకృతమున వ్రాయబడిన ఇతరవిషయములను బట్టి వై సంతకము వ్రాసెదను.

జ్యోతిష శాస్త్రమున మేర వెల్లడగును. ఇంతియ అక వారియందు కొందరికి నిరసనమునూ కలుగవచ్చును. వారు నానాటికి నొరవము తగ్గించుకొనుటకున, వివరములను ఏమియు చేసినటు చేసిన యుండలేదు. కాబట్టి వారి విషయమున అంత కావ్యముగ వ్రాయుటకు అర్హముకాదు.

రామిని ఈ కింది వేదం కలకత్తా ప్రధానరాజధాని మేజ ప్రేటుగారి ఎదుట దుష్ప్రవర్తనకు కేసుచేయబడినది. మద్రాసుని కొత్తరు రప్పించిరి. అతడు జి. ఏ పరీక్షించెను. అతని యెద్ద రాజద్రోహ పత్రికలును అనేకమంది పేరులు గల పట్టికలును పోలీసువారికి దొరకెనది తెలియుచున్నది. సత్వర ప్రవర్తనకు 500 రూ. స్వయముగాను చెరు 250 రూ. మరి ఇద్దరిని బాహ్యు ఇచ్చినది. లేచో నొకవత్సరము కఠినమరక మనుభవింపవలెనని మేజప్రేటు గారాజ్ఞాపించిరి.

జిల్లా మహా సంగమము

జర్నలు. కందకములను ధ్వంసము చేయుట.

సంఘీకృత పోవు గారు ఇటీవల మరల ప్రయత్నించుట.

గెలిషియాలో 13 సార్లు రష్యావారు జర్నలును తరుముట.

జర్నలు జలాంతర్గామల పోవనూర్చి చేసివాడాయన తప్పుబట్టుదుట.

ఇంగ్లండు

నాకామట్టసి వారపుల్లెక్క.

లండను సెప్టెంబరు 2:— సెప్టెంబరు 1 తేదీనా నాకామట్టసి వారపుల్లెక్క 12 గంటల పాటు సామానుల దీసికొని పోవాలని స్ట్రీట్లను మూసివేసి ముంచిరి.

రెండు స్త్రీమరులను ముంచుట.

లండను సెప్టెంబరు 2:— ట్రెట్టాల్లె రోమానియా అను ఆంగ్లదేశమువారి ధూమ నాణెలు నిన్న ముంచబడినవి.

ఒక స్త్రీమరును ముంచుట.

లండను సెప్టెంబరు 2:— సివానో అను ఒక దిన్న స్త్రీమరు ముంచివేయబడినది. 3 రు పనుష్యులు కనుపడుటలేదు.

జపానువారిరాయబారి మరణించెను.

లండను సెప్టెంబరు 3:— లండనులోని జపానువారి రాయబారి అగు కట్యుగోను కెఇనోజెగారు చనిపోయి పీరిని గూర్చి సానభూతి కనుపరచుచు వార్తా ప్రతికలు ప్రకటించుట నొసర్చెను.

నాకలను ముంచుట

లండను సెప్టెంబరు 2:— ఎన్ని ప్రమాణములు చేసి నప్పటికీ, వర్తక నాకలను ముంచు స్వాతంత్ర్యము మాత్రము జర్మనీవారు వికవట్టు నిశ్చయమగుచున్నది.

ముంచివేయబడిన ఓడలమొత్తము.

లండను సెప్టెంబరు 3:— ౧౮౧౮లోయిదు రిజిష్టరులో ౧౧౩౨౨ ఓడలు నమోదుచేయబడినవి. వీటిలో యిదివరకు జర్మనీవారిచేత ముంచివేయబడిన వర్తక నాకాసంఖ్య ౧౩౮ ఇది అన్నియు సాధారణముగ పరిమోలిననాకలే

ఫాన్సు

జర్మనీవారు కందకములనుండి

బయటికి రాలేకపోవుట.

లాహోరు సెప్టెంబరు 3:— సి. వి. కెట్టె లండను విశేషరీతియట్లు తిరిగివచ్చుచున్నాడు. ఇటీవల పశ్చిమరంగమునందు మునుపటి ఫిరంగియధ్యక్షులకంటె చాలాతీవ్రముగ యెక్కువకాలమును జర్మనీ వారి కందకములపై నిఫిరంగులు ప్రయోగించబడెను. ఇందువలన శత్రువులకు విశేష నష్టము కలిగెను. అర్జెంటినోనందు సౌచకనకు తీరమునను దక్షిణమున వాస్తవమందును జర్మనీ వారసేకపర్యాయములు తమ కందకములను విడిచి బయటికి రాబ్రయత్నించిరి కాని రాజకపోయిరి. అర్జెంటినోనా హర్ష హాసీవద్దను జర్మనీవారి ఒత్తియనుగు స్థానమున 4 గంటల కాలములో 8౦౦౦ గుండుపడెను. కందకములను, రక్షణ పాయములను, శిబిరములను విశేష నష్టముకలిగెనని ప్రాన్సు ఉత్తరభాగములను సెంట్రలు న్యాయ పత్రికా విశేషరీతి వ్రాయుచున్నాడు.

మిత్రమండలివారు శత్రువులపై బడుట.

లండను సెప్టెంబరు 3:— పారిసు— బెల్జియంలోని శత్రువుల శిబిరములను దగ్గరిగియున్నవిగాను దనుననుభవించుటకు వారు తేసితిమి. అర్జెంటినోనా పునాది మొగలవద్ద ఆకసపుటాల్లె డోలతోడను కరగోళములతోడను పోరుడచుచున్నది. నూర్ ఓటుసీల మధ్యనున్న జర్మనీవారి ఫిరంగులను ప్రెంస్ వారి ఫిరంగులతోడించెను. ఎయిరి, అర్జెంటినోనా, ఫాంజెనెజిల్లాలో నిరువాగుల వారు, ఒకరిపై నొకరు తీవ్రముగ ఫిరంగులబ్రయోగించుకొనిరి. లారయినందున వాస్తవమందును ఫిరంగియధ్యక్షులు జరిగెను. అని ప్రకటింపబడెను.

పరాసువారి రిపోర్టు.

లండను సెప్టెంబరు 2:— పారిసు— పశ్చిమరంగమున కొన్ని ఫిరంగిదళ యధ్యక్షులను, వాఝులతో పోరాటమును జరిగినట్లు ప్రకటింపబడినది.

ఇటలీ

ఇటలీయాలవారు జయము నొందుట.

లండను సెప్టెంబరు 3:— రోము. ఆల్బెర్టు జిల్లాలో ఫిరంగి యధ్యక్షులు జరిగెను. సెక్టెక్ కనుయందు ముందు కొట్టకుల నొకదానిని ధ్వంసము చేసిరి. సీబాచీ కనుయందు పెర్షికో యధ్యక్షుల కొవ్వట్లను శత్రువుల ఫిరంగిదళము నోడించిరి. కాల్బియాలోను కాల్బి ఫిరంగులను తమ కందకములను శత్రువులు విడిచిపోయిరి.

రుష్యా

రుష్యావారు ముందునకువచ్చుట.

లండను సెప్టెంబరు 3:— లెటోగ్రాఫ్. రీగా డ్వీ నా ముఖమునందు ముఖ్యములగు మార్పులేవియులేవు. ఫ్రీడిక్ స్టాటు పొంతమునందు సెప్టెంబరు 1, 2 తేదీలలో రాత్రి యందుకు పగలునందును జర్మనీవారు మనవిగా బడినపుడు వారిని వెళుకకు గొట్టితిమి. సెబెటానదికిని ఫిల్టానదికిని మధ్యవర్తకమున రుష్యావారు ముందునకు బోవుచున్నారు. వారు కొల్బామిరును సమీపించుచున్నారు. 1వ తేదీన రుష్యావారి యాక్కిలులు సన్నీలతో యుద్ధముచేసి జిర్వింటిద్ద రెండు గ్రామములను వశపరచుకొనిరి. జర్మనీవారు పారిపోయిరి. విల్బానది దాపలియొడ్డునను రుష్యావారు ముందునకు బోవుచున్నారు.

రుష్యాలోని పరిస్థితి.

లండను సెప్టెంబరు 3:— పారిసు— గెలిషియాలో రుష్యావారి జయము కలుగుటవలన రుష్యావారి సైన్యములు చెక్కుచెదరలేదు తెలియుచున్నది. వారు వెళుకకుబోవు విషయ వీలైనచో శత్రువులపైబడుట నీలుగనుండును.

రీగాజిల్లాలో రుష్యావారు శత్రువులపైబడుట.

లాహోరు సెప్టెంబరు 3:— విల్బానది దాపలియొడ్డున రుష్యావారు శత్రువులపై బడుచుండుట కల్లె ఫిలిగిలులందు మార్పు కలుగ జాలదని పెట్రోగ్రాదునందలి యుద్ధవిమర్శకులచేత లభించుచున్నది. ఇదియును ఫ్రీడిక్ స్టాటుకద్ద రుష్యావారు రోధింది నీలుచుటయు గలిపి చూచినచో రీగామీడికి శత్రువులు పోజాలరని నోహామియా పత్రికా విమర్శకుడు వ్రాయుచున్నాడు. పట్టణవాసులు తిరిగి రానియ్యబడిరని వార్తగెట్టెను కొక విశేషరీతి వ్రాయుచున్నాడు.

గెలిషియాలోని పోరు.

లండను సెప్టెంబరు 3:— విల్బానీమెను నదునధ్యక్ష మార్పేమియులేదు. ఓలిటా మెట్టకోడ్డు ప్రాంతమున రాత్రి భాగమున జర్మనీలు తీవ్రముగ తలపడి యోడింపబడిరి. జర్మనీ వారిని గ్రోడినోయొద్ద నిలువరించి రుష్యావారు ఈ నెల 2 వ తేదీ రాత్రి నీమెను నది దక్షిణమున దాటిరి. గ్రోడినోకు దక్షిణమున ప్రివెలువరకును మార్పేమియులేదు. లస్కు ప్రాంతమున స్త్రీమరుల జరిగిన తీవ్రముగ పోరు రుష్యావారు ఓలి కాడ్జి వుల్పు జంగమునకు వెళ్లిరి. వారు ఆనేక కందలనుండి శత్రువులను బంధించి చేసిరి. గెలిషియాలో రుష్యావారు నూతనస్థానములకు వెళ్లి నీ నా ముఖమునందలి వైవిధ్యములను కనకాశము కలిగించిరి. బోబ్రోలోను సిల్టాపా నదీముఖమున రుష్యావారు జర్మనీలను చాలనష్టముకలిగించిరి.

రుష్యావారు శత్రువులను దులపడి మరఫిరంగులను వైవిధ్యము చాల సామగ్రిలను పట్టుకొనిరి.

రుష్యావారి ప్రకటనము.

లండను సెప్టెంబరు 2:— ఆముక్తేర్లాము— వాల్టిక్ మండలములలో రుష్యావారు శత్రువులనోర్చుచున్నారు. గెలిషియాలో భయంకరమరము సాచుచున్నది. రుష్యావారు విశువక పోరుయండుటచే మాట్ ఆటంకము కలిగించి, అని జర్మనీ వారు ఒప్పుకొనిరి.

గొడ్డెట్ వెలుపలనుండు దిగ్గములమీదను జర్మనీ పటాలము అన్నవని టెర్నెల్లో ప్రకటింపబడెను. ఇంకా దక్షిణమునకు ప్రెస్నలియో పోల్లా గార్బిసేలు కోవచున్నది. రుష్యావారి వెళుక సైన్యపు కావలిభటులు జనరలు వెకెరుసెరుగానీ నేల నెమరించుచుండిరి. జనరలువాన్ టెట్యూ గారు జనరలు వెస్టాంజెన్ గారికడకు వచ్చిరి.

రుష్యా సైన్యముల ఎవరింపు

సా మర్శ్యము.

లండను సెప్టెంబరు 1:— ఆల్బెర్టు జర్మను సైన్యములు మట్టడించుట ఆడియోబడినది విన్నవీ టెర్నెల్ ప్రకటించుట ఒప్పుకొని యుండుటయు, నిన్నటిరాత్రి పెట్రోగ్రాదులో వెళుకదేశ ప్రకటనయు యుద్ధరంగమున ఇంకా కలుగునట్టివి. రుష్యావారి సైన్యములు మట్టడించుట సామర్థ్యమును రుష్యావారి చేయుచున్నది. పటాయన మగుచున్న రుష్యా సైన్యముల యావభాగముల నొసర్చి, ఒకభాగముతో విశాఖకు కలియబంధింపబడి దాని సంతము పట్టుకొని ఖయ్యుదీలసంఖ్య లక్షలకొని అగ్రవృద్ధి చేయవచ్చునని జర్మనీవారి ఆర్థాధికారపు ప్రకటన వెళుకదేశ వెళుకదేశ. ఈ ప్రకటనమునకు వెళుకదేశ రుష్యావారు తమ సైన్యముల గుమిగూర్చియుంచి, ఆనకసరపు చిహ్నలతోనికి జనక, సమయము చేచి జర్మనీల మాత్రము సైన్యమును రుష్యా సేనాధిపతులకు అధిక మగుచున్నది.

గెలిషియా, తీవ్రమయిన యుద్ధము.

లండను సెప్టెంబరు 2:— గెలిషియాలో యుద్ధ ముగియక పండెనని తెలియవచ్చుచున్నది. శత్రువులు రుష్యా సైన్య పంక్తిసంతయు ముట్టడించిరి. రుష్యావారు గెలిషియానుండి పారదోలుట వారిని రుషియా సరిహద్దుకుండి వెళుకకు సంతపుటను రెండుఉద్దేశములతో నీమట్టిని పలుకుటచే. జనరలు వెస్టాంజెన్ గారి సయ్యమున కొంతభాగము ముందుకు వచ్చుటకంగీకరించెను. ఒక కద్దకు, ఒక్కొక్క 10 మైళ్లు అగ్రయమునన్న కీమేనకద్దకు కలసా మత్తితీవ్రముగ గుండెను. ఇచ్చట ఆడివారమునాడు ఉదయము 6 గంటలకు ఒక కొండ దొమ్మిచేసి పట్టుకొనటకు శత్రువులు కొంత సయ్యమును పంపిరి గాని ఫిరంగి శ్రమలు ఈ సైన్యముల నోడించెను రెండుగంటలైన తరువాత చెలికం త్తమునకు: గట్టెమునకు సైన్యముల ప్రక్కగొడిరించుచు తిరుగ ముట్టడించిరి. కాని ఈసారికూడ వ్యధాయాసమును పొందిరి. రాత్రి యాకొండకు పట్టడలచిరి. 11 గంటలలోపున 5 పర్యాయములు ముట్టడి కలిసిరి. కాని వెళుకకు తరుచుచిరి. ఇంతేకాక అధికమున నష్టములుగూడ ప్రాప్తమయ్యెను. అప్పటికిని వారు తమ ఉద్ద్యమమును విడువనివారై ఉదయం 5 గంటలలోపున మరల ముట్టడి పట్టడించిరి. వెళుకటి పర్యవసానమే తెలియ. టెలికామెనుకు దక్షిణమున నేల పార్శ్వగమనము ఆటంక పరపరచెను. బ్లొకో బోటదక్షిణమున బ్లొటోలిపా ప్రాంతములనుండి ట్రెయి పాను దాటుటకు వచ్చుచున్న సైన్యము ఓడింపబడెను. మరుచటిదినమున రుష్యావారి వారల ముట్టడించిరి. ఆడివారము రాత్రినుండి సోమవారము 10 గంటలవరకు యుక్ర-వానోద్ద శత్రువులు 9 వార్లు ముట్టడిపడిరిగాని ఇచ్చటగూడ ట్రెయి పాను దాటుటకు వారసర్వ యత్నములు నిఫలములై చివర.

టర్కీ

సర్ హెమిల్టనుగారి రిపోర్టు.

లండను సెప్టెంబరు 2:— ఆగస్టు 27 28 తేదీలకు ఉత్తరమున యుద్ధము జరిగింది. అందువలన తూర్పున వియూకు ఆన పర్వతాయకు ముఖ్యమైన ఒక ప్రదేశమును పట్టుకొనిరి. ఉత్తరమున ఆక్రేలియా న్యూజెలెంతు సైనికులు ముందునకు చాల భాగ ముక్రమించు కొనగలిగిరి. సైనికు లతితీవ్రముతో బాహు బాహివై కంగిరి. టర్కీవారికి అధికమైన నష్టములు కలిగెను. వారి లాలూను 3 మరఫిరంగులను కందకపు మోటారులును అధిక సంఖ్యల చిన్న ఆయుధములను, 80౦ తూటాకులును, 500 బాంబులును ఫిరంగి ముందుకు పట్టుకొనబడినవి.

గెలిషియాలో నశతుముచేయవచ్చునని, లంబర్టునకు ౧౦ మైళ్లు తూర్పున ఉన్న సైన్యపని గట్టుల బంధించెను. కొండలపై యుద్ధము జరుగుచున్నది.

గోమతివరదలు:— గోమతికి ఇంకను పొంగుచున్నది. నీరు లోడ్ల వరకువై ప్రవహించుచున్నది. ఇండ్ల కూలుచున్నది. అగ్ని సమాజమువారు శక్తిరచనలేకుండ ప్రజల నేర చేయుచున్నారు. అనేక వందలమంది ప్రాణములను కాపాడిరి. ఇంకా లేనివారికి వారు తమ మంజులములతో బంగళిచ్చిరి. సహాయార్థము ధనము వరుకూర్చుటకు ప్రభుత్వ సమయము వారు సభచేసెదరు అని నిన్నటి వార్త వలన తెలియుచున్నది.

THE GREAT WAR.

Hammering of German Trenches Continues.

POPE'S LATEST EFFORT TO MAKE PEACE.

Fighting in Galicia: Nineteen German Attacks Repulsed.

GERMAN 'BLOCKADE': PROMISE NOT LIKELY TO BE KEPT.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

A Steamer Sunk.

LONDON, September 3. — The steamer "Savona" has been sunk and three crew members killed.

Two White Line Steamers Sunk.

LONDON, September 3. — The White Line steamers "Whitfield" and "Roumania" were sunk.

Steamers Sunk During the Week.

LONDON, September 3. — It was today announced that three steamers of altogether 1,500 tons were sunk during the week ending September 3.

Prince Ranji.

May Lose Sight of the Right Eye.

LONDON, September 3. — Prince Ranji Singh was visiting England in connection with military matters and was invited to shoot at Cross-bow. He was struck by a few pellets from the gun of a soldier. He continued shooting but it was afterwards found that the injury was serious. He may lose sight of his right eye.

Hammering the German Trenches.

Enemy Unable to Leave His Positions.

LAHORE, September 3. — The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" writes yesterday: — The recent hammering of the German lines on the western front offers as regards the effect on the operation and the effects from ordinary attacks.

The London News correspondent in Northern France writes that the Germans several times attempted to leave their trenches north and south of Souchez in the Argonne district, but never succeeded. A strong German column at Courcy Rossee in Argonne received 80,000 shells in four hours. Trenches, cement defences, and communications have been severely damaged.

Kaiser's Message to Commanders.

It is reported that the Kaiser has written to western commanders urging them to gain some appreciable advance in order to dissipate the prevalent impression that the Allies have compassed the German effort.

Sir Hamilton's Report.

LONDON, September 2. — General Sir Ian Hamilton reports that further fighting on August 27th and 28th in the northern section of line resulted in the capture of an important practical feature commanding Biyuk Anafarta valley eastwards of northwards with appreciable gain of ground by Australians and New Zealanders. Fighting was almost entirely hand to hand and of severe character. Very few losses were inflicted on the Turks. Three of their machine guns, trench mortars, three hundred rifles, five hundred bombs, and a large quantity of small arms and munition were captured.

Japanese Ambassador in London Dead.

LONDON, September 3. — The death of Katsunosuke Inouye, Japanese ambassador in London, is announced. Newspapers with sympathetic obituary notices.

Japan's Help to her Allies Highly Appreciated in Europe.

LONDON, September 3. — Discussing the recent crisis in Japan the "Times" says that the Allies have been greatly assured by the knowledge that Count Okuma has been able to retain office. Count Okuma is not only a friend who clearly discerned that the best interests of his country lay in ranging the valiant sword of Japan to the side of the Allies but also a great administrator who has striven earnestly to guide the Empire in security against the larger destinies now unfolding for her. Japan's substantial help to the Allies has been deeply appreciated. No news from Japan has more profoundly stirred her friends in Europe than her decision to send the manufacture of war material with the special view of helping Russia in her hour of need.

German Officers Sentenced.

LONDON, September 3. — Three German Officers who escaped from Denbigh have been sentenced to seven weeks imprisonment without parole.

The Total Number of Ships Sunk.

LONDON, September 3. — Hitherto the total British Merchantmen sunk by the Germans is only 138 mostly small, old and slow out of a total of 11328 on Lloyds register in 1914.

FRANCE.

French Report.

LONDON, September 2. — PARIS. — The Communique reports that there has been only some grenade fighting and artillery actions on the western front.

Allies' Offensive.

Fighting with Aerial Torpedoes and Grenades.

LONDON, September 3. — PARIS. — A communique says: — We effectively bombarded the enemy's batteries and camps in Belgium. Fighting with aerial torpedoes and grenades is taking place against sap heads in Artois. French batteries silenced Germans between Soone and the Oise. A fierce mutual bombardment took place in the Aisne, Argonne and Champagne districts, also lesser cannonades in Lorraine and the Vosges.

Success of Belgian Artillery.

LONDON, September 3. — A Belgian communique reports the recrudescence of enemy artillery at Rams-Kapelle, Pervyse and Noordschoote. Belgian artillery replied, scoring several direct hits.

Intense Bombardment.

PARIS, September 3. — The communique merely reports the same artillery activity as previously. This makes the ninth day of intense bombardment of German lines.

RUSSIA.

FEROCIOUS FIGHTING IN GALICIA.

Battle for a Hill.

Eight German Attacks Repulsed.

LONDON, September 2. — Every account emphasises the ferocity of the conflict in Galicia. The enemy's attack was delivered along practically the whole line, and had the double object of clearing the Russians out of Galicia and pushing them back from the frontier of Roumania. The advance was undertaken by part of General Pflanzer's first army corps. Some of the hardest fighting occurred on the Bug, near Baely Kamen, ten miles south-east of Busk. Here the enemy, at 6 o'clock on Sunday morning, sent forward about a regiment to storm a height, but the attack was foiled by the Artillery. A couple of hours later the attack was renewed in conjunction with a broad flanking movement north and south of Baely but again it failed. During the night the enemy, reinforced desperately tried to capture the eminence, and by 11 P.M. had delivered five separate assaults. All were repulsed with heavy losses undeterred by these checks the enemy made three further attacks before 5 o'clock in the morning but were always repulsed with enormous losses.

German Flanking Movement Checked.

Simultaneously, a flanking movement south of Baely Kamen was also repulsed. A force of the enemy, advancing from the upper stretches of the Zlotolipa south of Zloczow attempted to force a passage of the Strypa, but was almost uniformly repulsed, and on the following day the Russians assumed the aggressive. Ten miles further south, near Burkanoff, the enemy made nine attacks between nightfall on Sunday and 10 on Monday morning, but here too their efforts to cross the Strypa were unsuccessful.

THE RUSSIAN COUNTER-STROKES.

Their Potency.

A Reply To German Boasts.

LONDON, September 3. — Last night's Petrograd communique, coupled with yesterday's Berlin admissions showing that the Austro-German offensive in Galicia has been severely checked, and the situation on other parts of the front testify to the potency of Russian counter-strokes. The Russian communique comes on the heels of a boastful German semi-official statement announcing that the fleeing Russians are about to be divided into three sections and cut off one from another by German wedges, that the captures of prisoners will possibly rise from thousands to hundreds of thousands, with the capture of a large Russian Army; but the skill

TELEGRAMS.

of the Russian Commanders in maintaining the Armies intact, avoiding risks and awaiting every opportunity of delivering smashing blows, seems as consummate as ever.

The Russian Position.

French Official Note.

LONDON, September 2. — PARIS. — An official note says that the Russian success in Galicia shows that the Russian armies remain masters of the situation. The conditions of their retirement show that they continue capable of assuming the offensive whenever circumstances are favourable.

Successful Russian Strategy.

Abandonment of Fortresses.

LONDON, September 3. — The Russian tail continues to sting shrewdly. That is the outstanding point in the last communique. Grodno has obviously been lost, but it was only held to cover the retreat, and all ideas of making a serious stand in fortresses have long been abandoned in favour of the strategy of keeping field armies in tact. The main point is that the Germans are still knocking their heads against Friedrichstadt. The Germans are boasting about the prowess of the Landsturm and Landwehr, but these are merely appendages of the Artillery and machine guns, which are doing the real work. The middle-aged German Infantry, without previous training, must be suffering terribly under trying conditions.

Russian Bulletin.

LONDON, September 2. — AMSTERDAM. — The Russians are still holding their own in the Baltic provinces while the battle in Galicia is of the fiercest character the Germans admitting a check by the stubborn fighting of the Russians. A Berlin Communique claims that the Germans are in front of the outer forts of Grodno. Further southward prince Leopold's armies are fighting in the Nuish district of the Upper Narew while General Mackensen continues to meet the attack by the Russian rearguards. General Count Von Bethmar has come to General Pflanzer's assistance in Galicia and a violent engagement is in progress on the heights along the banks of Strypa fifty miles eastward of Lemberg.

Russians Advance Between Seventa & Vilna.

LONDON, September 3. — PETROGRAD. — A communique says there is no important change on the Riga-Dvina front. The German day and night attacks on September 1 and 2 in the region of Friedrichstadt were repulsed. The Russians are successfully progressing between Seventa and Vilna rivers, approaching Wilkomir. The Russian cavalry on the first carried two villages near Szirwinty at point of bayonet. The Germans fled in disorder. The Russians are likewise progressing along the right bank of the Vilna.

Russian Offensive in Riga District.

Its Effect on the General Situation.

LAHORE, September 3. — While most military critics at Petrograd regard the Russian offensive on the right bank of the Vilna as an isolated phenomenon unlikely to alter the situation, the "Novoe Vremya" critic considers that in conjunction with the successful stand at Friedrichstadt it must disintegrate the advance on Riga. A correspondent of the "Bourse Gazette" states that the inhabitants have been allowed to return.

No Change in Vilna-Nieman Front.

Russians Retreat in Galicia.

LONDON, September 3. — The situation between the Vilna and the Nieman is generally unchanged. A Petrograd Communique says that the enemy's main efforts were directed along Olita Nerecz Road where several obstinate German night attacks have been repulsed. The Russians after holding the enemy near Grodno during the evacuation of this point crossed to the right bank of the Nieman during the night of September 2nd. There is no change south of Grodno to Pripet. The Russians after fierce combats on the banks of the Styk in the region of Lusk retreated to Olyka Radziwiloff front. Nevertheless we captured several hundred prisoners and machine guns. The Russians in Galicia in conformity with other movements occupied new positions facilitating rearguard action. Rearguards at Zborow and the Mouth of Styk severely punished the enemy. The Russians assumed a partial offensive capturing prisoners machine guns and much materials.

ITALY.

Vigorous Artillery Duels.

Italian Successes.

LONDON, September 3. — ROME. — A communique says there are vigorous artillery duels in the Alpine districts. The Italians exploded an ammunition depot in the Sexten valley and also overcame the enemy artillery in the Seepadh valley beyond the Predil fortifications. The enemy abandoned the trenches in Carnia and on the Carso plateau, leaving corpses.

TURKEY.

A Dardanelles Communique.

LONDON, September 2. — The communique from the Dardanelles records that there was calm in the southern zone during the last week in August but the British carried out some successful fighting in the northern zone which placed them in the possession of an eminence which had been keenly contested westwards of Biyuk of Anafarta which is some four miles across the Peninsula.

TELEGRAMS.

Turkish Transports Torpedoed.

LONDON, September 2.

Besides the transport sunk by a French aeroplane at anchorage at Achba Shilman, two transports have been torpedoed there by the British submarines and two others between Gallipoli and Nagara.

GERMANY.

Cost of Living in Germany.

German Economist on its Increase.

AMSTERDAM, September 3.

The German economist, Richard Calwer, estimates that the cost of living in Germany in June was 48 per cent. higher than in June, 1914.

UNITED STATES.

The Pope And the War.

A Peace Note to the American President.

LONDON, September 3.

WASHINGTON.—Cardinal Gibbons has handed to President Wilson a message from the Pope regarding peace.

Pope's efforts After Peace.

WASHINGTON, September 3.

Cardinal Gibbons declares that his interview with President Wilson was highly satisfactory but nothing is expected to result especially as Cardinal Gibbons bases his hopes on a preliminary Anglo-German agreement regarding the so-called freedom of seas which he thinks will pave the way to peace negotiations.

Attitude of the Allies.

Embassies of the Allies declare that the latter do not desire any peace except on terms for which they are fighting.

Germany's Reservations.

LONDON, September 2.

It seems certain that Germany despite her promises reserves the right to sink without warning all merchantmen which cannot be described as passengers liners.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

SIMLA.

War Cable To The Viceroy.

SIMLA, September 3.

The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State.

LONDON, September 2.

The Russian communique says that on the right bank of the Vistula to the west of Vilna the offensive continues satisfactorily. Between Vilna and Niemen the Germans have occupied Oran, midway in the direct line between Vilna and Grodno. West of Grodno energetic German attacks were repulsed.

The German communique says that on the West Grodno the Germans are in the front of the outer line efforts. The Russians are being pursued between Odesk, 18 miles south of Grodno and the forest Bialoviesks and further south are being forced back across the marshy district.

The Austrian communique says that the fortress Luck is in Austrian hands and the town is cleared of Russians.

The Russian communique says near Luck the Russians are holding the enemy, while they retreat to a shorter front. The enemy made particularly stubborn attacks in the Northern and Eastern Galicia, 40 to 50 miles east of Lemberg and on the river Strypa but they were repulsed with enormous losses to the enemy. In the Zborov region they repeated their attacks which have been repulsed. The Russians' counter attack in Zborov is 50 miles east and southeast of Lemberg. From the French front violent bombardment is reported and in the Vosges after the bombardment with shells containing poisonous gasses the enemy violently attacked the French trenches but the French maintained their position. The French airmen bombarded the German works and Austrian cantonment at Middlekerke and the station at Thorvut. The enemy airmen dropped bombs at Luneville.

Crop Reports.

SIMLA, September 3.

Crop telegrams for the week ending 28th August report general and beneficial rain throughout the country except in the Punjab, Rajputana, Northwest Frontier and Kashmir where more rain is badly needed. Some damage to the crops has been caused by floods in Assam and in certain parts of Bihar and Orissa. Unirrigated crops in the Punjab are suffering severely from want of rain and in parts of Jaipur and Tonk in Rajputana autumn crops are beginning to fail. The conditions of other provinces are on the whole good.

The Imperial Legislative Council.

The date of the first meeting of the Imperial Legislative Council which was originally fixed for 7th has been changed to 8th. The other dates are 22nd and the 1st October.

St. John Ambulance Association.

The weeks requirements of the St. John Ambulance Association have been published. The Indian Council of the Association have accepted a gift of 50,000 cigarettes from R. B. Lala Sheo Prasad, C. I. E. of Delhi for the Indian troops fighting on the Franco-Belgium frontier. Similar gifts will be gratefully accepted by the Association.

TELEGRAMS.

Plague Mortality

SIMLA, September 3.

Increase in the number of Plague deaths is continuing and the total for All-India for the week ending 28th August stood at 1269 against 1813 cases. There has been a slight decrease in the Bombay Presidency showing 934 deaths against 1366 cases, but mortality in the Hyderabad State is increasing every week, the figure showing 129 deaths against 138 cases. Other Provincial figures are, Madras Presidency 62, Bihar 5, the United Provinces 8, Punjab 3, Burma 32, Central Provinces 31, Mysore State 37 and Central India 18.

CALCUTTA.

Dr. Cook Leaves Calcutta.

Police attentions Hasten his Departure.

CALCUTTA September 4.

Dr. Cook and his party left Calcutta yesterday on "Colombo Maru" which is bound for Singapore. When the explorer was forbidden to attempt the ascent of Mount Everest he announced his intention of travelling in Borneo and presumably he and his party will do so. It is understood that the sudden departure of Dr. Cook was owing to the police action under the Act dealing with foreigners in war time.

Lady Carmichael Indisposed but getting Better

CALCUTTA, September 3.

The latest information reached this evening shows that Her Excellency Lady Carmichael on account of whose indisposition the Governor had to postpone his departure for Darjeeling is much better to-day. It is probable that His Excellency will be in a position to leave Calcutta about the 16th instant.

Security for Good Conduct from a Graduate.

CALCUTTA, September 3.

Ashutosh Roy who was discharged in the stolen Arms Act case was placed this morning before the Chief Presidency Magistrate charged under section 109 Criminal procedure Code (bad livelihood.) The accused is a graduate of the Calcutta University and on the 23rd August his person was searched by the Police and it was alleged that an important document containing a list of several names and seditious leaflets were found. The accused was bound down for Rs. 500 as personal security with two sureties of Rs. 250 each to keep good conduct, in default one year's rigorous imprisonment.

Thanks of the French Foreign Minister.

To Indian Subscribers of the French Red Cross fund.

Edm Macaul, Acting Consul-General for France in Calcutta on receiving an acknowledgement from His Excellency Delcasse, Minister for Foreign affairs, Paris, for a sum of Francs 168480 representing the counter value of a third list of subscriptions in favour of the French Red Cross Fund sent to Paris by M. De La Batie on July 16th last which brings the total sent up to date to Francs 3147242 conveys the thanks of the French Government and the personal thanks of M. De La Batie to the subscribers who have shown their sympathy to France and the French Army.

UNITED PROVINCES.

The Goomti Floods.

LUCKNOW, September 2.

The Goomti is still rising. Water is overflowing citywards. Reports are still coming of houses collapsing. The members of the Arya Samaj are doing their best and so far have rescued hundreds of people. The Arya Samaj buildings have been utilised to shelter the homeless. The Municipality is going to hold a meeting to raise a Relief Fund.

PUNJAB.

Young Nawab of Bahawalpur Seriously Ill.

LAHORE, September 3.

It is to be regretted that His Highness the young Nawab of Bahawalpur is lying seriously ill with enteric fever at Murree his condition being critical.

Arjan Lall Sethi.

A Memorial for His Release.

LAHORE, September 3.

At an extraordinary meeting of the Jain Pracharini Sabha 'Panipat' held on 1st September the following resolution was passed:—That a telegram be sent to H. H. the Maharaja of Jeypore requesting him to release Arjan Lall Sethi on the auspicious occasion of his birthday which is to be celebrated on the ninth of Bhadra. It will be remembered that Arjan Lall Sethi was imprisoned by the Jeypore State authorities without putting him on any regular trial on a charge of being an alleged political suspect.

The Jhang Dacoity Cases.

Result of Trials.

LAHORE, September 3.

The "Civil & Military Gazette" learns that Mr. Keough special Magistrate, has completed his work in connection with the dacoity cases of the Jhang district. He decided altogether 24 cases, the number of persons originally accused being 492, of these 391 were arrested and 191 absconders. Nolle Prosequi was entered against 197 including 91 absconders and 195 accused persons actually appeared in court and evidence was also recorded against the remaining 100 absconders. Of persons arrested 4 died 69 were discharged 44 acquitted and 88 convicted. Thus 45.5 per cent of the accused produced in Court were convicted. Of these 53 were sentenced to imprisonment for 7 years, 2 to 5 years, and

TELEGRAMS.

23 to 3 years, of absconders it was ordered that no further action should be taken against 72. These 24 cases include 3 cases against Wariam Methla, the notorious absconder. In 3 of the cases which were decided by the Special Tribunal at Multan he was sentenced by Mr. Keough to 7 years in two of the cases and five years in the third. Mr. Keough record statements of 498 witnesses for prosecution and defence in 24 cases.

The total number of persons that appeared before the Special Tribunal Mr. Dobson and Mr. Keough, the District Magistrates, were 4199 out of whom nolle prosequi was entered against 2832 and the number of persons discharged or acquitted was 737 and that of convicted 377. Of absconders in the tribunal was Wariam Methla. Two absconders in Loha Bir case had been convicted by the District Magistrate and sentenced to 7 years' imprisonment each. Two appeals had been decided against the convictions by Mr. Dobson, namely Bira and Jitbhotases. In the former appeals of 8 out of 74 were accepted and in the latter appeal of only one out of 16 convicted was accepted. It had been decided that no further case need be taken against several of the absconders against whom proceedings will continue.

BURMA.

Dacoits at Large: Police Warning.

RANGOON, September 3.

Residents in East Rangoon were started last night about 9 o'clock when a Burma Police Officer went round ordering doors and windows of houses to be closed. He said that a gang of 20 dacoits from the district armed with firearms attacked a house in Kemendine (western district in Rangoon city) killing one and wounding others. The gang had separated and were believed to have gone to East Rangoon. Houses were accordingly barred and closed and those with revolvers had their weapons ready but nothing untoward happened.

Investigation Into Twante Canal Scheme.

Demanded by Rangoon Port Trust.

RANGOON, September 3.

In connection with the Government's Twante Canal Scheme the Rangoon Port Trust have decided to address the Government that in view of the grave risk to the Port of Rangoon together with the valuable interests in Kanaungto Creek (a couple of miles up river from Rangoon) which are also endangered there is an urgent need for a fuller and immediate investigation into the Twante Canal Scheme and in the meanwhile further work be suspended.

BOMBAY.

"The Emden 2."

And its Connection with Makalla Sultan.

BOMBAY, September 4.

With reference to certain stories that have been going about on the authority of a 'Colombo' correspondent the Secretary to the Sultan of Shiba and Makalla in South Arabia writes:—

With reference to a thrilling story of the survivors of the "Emden" 2 as communicated to certain newspapers by correspondents at Colombo I am directed to inform whom it may concern that the "Emden" 2 never went to Port Makalla and of course it could not have been sold there. As Secretary to the Sultan of Makalla I have the fullest authority to state as above. If the "Emden" 2 had ever put in its appearance at Makalla news would have been instantly sent to the Sultan's Secretary resident in India. Further in order to clear the point I challenge the story-teller to publish the name of the buyer of "Emden" 2 together with such additional details as may tend to establish the story. Failing this I naturally expect that those who published this baseless account would publish expressions of their regret for negligently publishing a story which has the effect of casting suspicion on one of the most loyal and staunch Allies of the British Government.

THE HAJIS AND STEAMER FREIGHTS

Government Unable to Interfere.

Suggestions to Discourage Pilgrimage this Year.

BOMBAY, September 2.

The following telegram has been received by the Hon'ble Moulvi Rahnuddin Ahmed, Honorary Secretary of the Bombay Presidency Moslem League, from the Educational Member to the Government of India: "Your telegram dated 11th August to the Private Secretary to the Viceroy. The Government of India in the face considerable difficulties have done what is possible in the present exceptional circumstances to arrange facilities for pilgrims bent on performing the Haj. But they obviously cannot dictate rates to be demanded by Messrs. Turner Morrison or any other shipping company for the Haj passages this year. They are naturally high owing to risks involved and shortage of freight. It should be understood Messrs Turner Morrison hold no monopoly for pilgrim traffic. The field is open to other firms to compete but the Government of India trust that in view of the abnormal conditions prevailing this year the Bombay Presidency Moslem League will in the interests of the untiring pilgrims themselves refrain from encouraging an enterprise which is attended with unusual risks and uncertainty and will in this matter follow the example of the Nizam of Hyderabad and the Begum of Bhopal and other Moslem chiefs and leading citizens.

10 Percent Cotton Export Duty Proposed.

BOMBAY, September 3.

It will be proposed that 10 per cent. export duty be levied on cotton. It is here believed that the Japanese Government will resent such course if adopted. On the other hand the measure will be welcomed by Indian spinning and weaving industry provided no countervailing duty is imposed. No thought appears to have been paid to the interests of the inarticulate cotton producers of this country in connection with the suggestion of export duties, and no attention is directed to the present margin between cost of production and the market selling price of the staple.

TELEGRAMS.

PAPER CURRENCY GOLD. Ought Not to be Taken for Gold Standard Reserve. A Correspondent's View.

BOMBAY, September 4.

The "Times of India" Commercial correspondent writes:—Discussions continue in the money market regarding the advisability of Government keeping more gold in paper Currency Reserve and proportionately less amount of Gold Standard Reserve. From the Exchange and administrative points of view it is material whether the reserve gold of this country is located in Paper Currency Reserve or in Gold Standard Reserve. From the Money Market aspect it is vital that our note issue should have substantial backing of gold, because the country's credit and financial stability are measured by outsiders by the ratio of gold to its note issue. Like India other countries and bodies have maintained special reserves of liquid gold for special purposes, and the German Government used to keep about £10,000,000 as War Chest in Julius Tower in Spandau. Soon after the declaration of war the Germans are said to have transferred their Julius Tower gold to Reichsbank and are believed to have thereby given additional support to their note issue. Sir Edward who was keeping £10,000,000 gold in the vaults of London City and Midland Bank transferred out of his bank's holding £5,500,000 to the Bank of England for the support of the note issue. On the contrary since the declaration of war our Government is deliberately taking up Paper Currency gold and putting into the vaults of the Gold Standard Reserve, a course which appears prejudicial to the financial welfare of this country and which seems opposed to the best European practice from other aspects which are not at present profitable to discuss. It is also essential that more gold belonging to India should be kept in the Paper Currency Reserve. The automatic and correct working of the Gold Standard Reserve requires that when rupees are handed over in India against the sale of Government drafts drawn on the London Branch of the Gold Standard Reserve they should be locked up as rupees in the Indian Branch of the Gold Standard Reserve and that there is no necessity whatsoever to immediately exchange such rupees with gold belonging to the Paper Currency Reserve. Whatever be the motive of the India Office in showing more gold in the Gold Standard Reserve at the expense of the paper Currency gold, it scarcely meets with the approval of the Money Market which rightly desires that the Indian note issue should have a substantial backing of liquid gold. The interests of this country require that the policy hurriedly declared in the communiqué of 28th August 1914 should be modified by the Government of India in consultation with the India Office, and it should be arranged without delay that the Paper Currency gold should not be drained into the Gold Standard Reserve or into any other channel. According to the Indian Paper Currency Return of 22nd ultimo the amount of notes in circulation was 6,639 lakhs against which the holding of gold was 1,298 lakhs which gives a percentage of 19.5.

For the last two weeks there is better demand for Council Bills and there has been also slight upheaval in the level of sterling exchange amount for next week.

Japan's Methods of Capturing Trade. How Australian Demands are Met.

BOMBAY, September 4.

The "Times of India's" Tokyo Correspondent writes: The Department of Agriculture and Commerce imported a special man from Australia to instruct Japanese manufacturers as to the goods most desired in that country. He is now busy going from centre to centre pointing out the goods formerly supplied by Germany and for which Australia is now wanting. His plan is to visit factories and to hold meetings at which he delivers lectures to traders and manufacturers. Already trade with Australia has begun to increase and there seems every prospect that Japan will be able to meet the emergency. One of the most interesting phases of the effect the war has had upon the Japanese trade is the interest excited in the expansion of national markets southwards. Commercial circles are now advertising that the country should bend all its efforts to securing the hold of the Oriental Market, especially in China, India and the South Seas. To sell to neighbouring countries would minimise freight expenses and make competition with rival products from distant countries more easy. The effort now being made to secure commercial control of South Sea Islands is certainly remarkable. Every week one reads in the Vernacular press of deputations to these islands, and Government has sent experts from various educational institutions to study and report on commercial possibilities.

Baroda Items

BOMBAY, September 2.

The marriage of Prince Dhairyasirao, son of the Maharaja Gaekwar will take place very soon this year. Prince Jaisingh Rao son of the Maharaja Gaekwar, has been appointed Assistant to the Dewan. It is expected that the Maharaja Gaekwar will visit Kashmir next cold weather.

The Strike At The Alliance Silk Mill.

BOMBAY, September 3.

A disturbance was created to-day by some operatives of the Alliance Silk Mill situated at Parel. It appears that the men had gone on strike a week ago on account of a reduction being made in their wages. They were, however, induced to resume work since yesterday on promise of paying the original wages. This morning, however, they were not getting their original wages but the reduced wages which had been offered them a week ago. They had some dispute with the manager on which they went to the Secretary Nanabhai Sadanand and he handled him. He took refuge in the store room where the men went and assaulted Dadoji Govind, his store-keeper, who had his rib broken. The Police intervened and proceeded to the Mill on hearing of the strike when the men had cleared away.

The Grand Old Man's Birthday

BOMBAY, September 4.

A deputation of Indian ladies headed by Mrs. Sakka, Mrs. Parojin Naidu and others waited upon Mrs.

Dadabhai Naoroji this morning at his house at Versova to congratulate the veteran leader on his attaining the 91st birthday. Mrs. Sakka made a neat little speech eulogising Mr. Dadabhai's services in the cause of female education.

Mr. Dadabhai in reply said:—

I cordially welcome you once more to my place. It is exceedingly kind of you and your deputation to offer me your heartfelt congratulations on my 91st birthday. I am specially pleased to receive the deputation from Gujarati Hindu stree Mandalis, as it clearly shows that the question of female education is making slow but sure progress. I offer you and the Mandalis, Mrs. Naidu and your sympathisers my very warm thanks for the eulogising terms in which you all have been speaking about my services to our motherland for the last seventy years. I am sincerely thankful to all of you for these very kind feelings towards me. I am really glad to find that both my countrymen and countrywomen appreciate what little I have done for them. I can never expect better reward of my labours than this. I am glad to note that your Mandalis' wishes to start classes for grown-up women and to found a free public library and reading room for women of all communities have at last been realised. Looking to the facts of the Mandalis' activities having been widened and the Mandalis having worked strenuously for the spread of education among the elderly Gujarati women it is but natural that you and your Committee should cherish the hope of having separate building for you I fervently hope you may succeed in achieving this desired object. I am sure the example of Bai Zaverbai Bhagandas Narottomdas who paid a magnificent sum of Rs. 50,000 for the building of Bombay Vanita Vishram will be followed by other public hearted citizens of Bombay. I am glad my good friend Sir William Wedderburn and many others are presenting a memorial to Mr. Chamberlain, Secretary of State for India, on the subject of education of girls and women in India. Let India support this movement wholeheartedly, and I have great hopes that something substantial will be done.

Bombay Share Market.

BOMBAY, September 3.

To-day market presented a dull tone. Davids are steady at 536/8. Standard 880, Swadeshi 1362/8, Nagpur 1762/8. Bombay Steam Navigation improved to 185. Tata Iron:—Ord stood 105 8 def. 203. 3½ per cent Government paper quoted at 89 8.

The Karnataka College. Collection of Funds.

BOMBAY, September 3.

The Gandharva Natak Mandalis, a leading Maratha Opera Company will perform their play of 'Manapaman' on Sunday in aid of the Karnataka College Fund started by the Hon'ble Rao Bahadur Rodda and others. The Fund collected up till now amounts to Rs. 55,000. Mr. Rodda and Mr. Kamalak are on tour in the districts for collecting funds. The other day Rs 2,000 were collected from one taluka.

EAST BENGAL.

Further Floods in East Bengal. Gloomy Agricultural Prospects.

CALCUTTA, September 3.

Reports of floods are still pouring into Calcutta from Eastern Bengal and Assam. This further outburst of the monsoon has seriously affected the agricultural operations. The latest Official Report received from Assam this evening states that during the week ending August 28th the weather was reasonable. Moderate rain fell in all districts.

The recent flood has retarded the agricultural operations in Goalpara, Kamrup and Nowgong and has partially damaged winter rice in Goalpara, Darrang, Nowgong and Garro hills. Damage by insects to transplanted winter rice is still reported from Sibsaigar.

Plucking and manufacture of tea continue and trans-plantation of winter rice and harvesting of autumn rice and jute are in progress. Prospects of tea are good and the paddy and jute generally not favourable. Price of common rice has risen. Cattle disease is reported from six districts. Insufficiency of fodder is reported from five districts.

Rs. 22,000 for Relief of Distressed in East Bengal.

CALCUTTA, September 3.

Raja Reshee Case Law and Brothers, zemindars and merchants have placed Rs. 22,000 at the disposal of the District authorities of Tipperah and Noakhali for the relief of the needy middle class Bhadrals in the recent floods.

CENTRAL PROVINCES.

Churning the Oceans of Indian Politics. Till Autonomy is Obtained.

NAGPUR, September 3.

The Hon'ble Mr. V. S. Srinivasa Sastri addressed a public meeting in the Ganesh Theatre, Amroati, the Hon'ble Rao Bahadur B. N. Mudholkar presiding. In the course of his address Mr. Sastri said that all progress whether by one single step or succession of steps, was towards autonomy which had now been definitely fixed as the goal of our political aspirations. Our representatives, like Gods in the Hindu mythology, was to go on churning and churning the oceans of Indian politics till the elixir of the nation, namely, autonomy was granted to them.

Mr. Sastri will be again visiting these provinces about the middle of the month when he will visit other important centres.

Marriage by Civil Contract.

NAGPUR, September 3.

An interesting marriage took place yesterday by special license before the Registrar of Marriages, Nagpur, when Miss Vithabai Jadhav, a Graduate of the Bombay University, married Mr. Pradhan, Superintendent, Neil City High School, Nagpur.

A Bridge Washed Out.

CANNPUR September 3:—The District Traffic Superintendent E. I. R., advises that a small bridge on the East

Indian Railway above Cawnpur between Panki and Bhanpur has been washed out. This will necessitate transhipment of mails and passengers for about 48 hours at the scene of the accident.

SOUTH INDIA.

Komati Chetties Versus Kasukara Chetties.

MADURA, September 3.

An interesting suit as to who are Vaisyas is at present being tried in the Madura District Court before Mr. P.A. Coleridge I. C. S. The plaintiffs who are Komati Chetties allege that they are the true and only members of the Vaisya caste in this part of the country and sue in their representative character to establish their right to certain privileges in the celebration of what is known as Leela ceremony of the idol of the great Madura Temple on the third day of the Avanimoolam festival to the exclusion of the Kasukara Chetties. They contend that their rights have been infringed by the Devastana authorities having allowed the Kasukara Chetties to take part in that ceremony. Witnesses are being examined on the plaintiff's side.

Madras Agricultural Department. An Elaborate Programme.

SIMLA, September 2.

The Agriculture Department in Madras has drawn up an elaborate programme for 1915-16. It is stated that Mr. Sampson is pursuing his enquiries into the nutrition of paddy. Dr. Barber has made considerable progress with his sugar cane breeding station. The first steps have been taken to establish a hardy breeding station and the entomological section has been provided an insectary. Mr. Sampson will endeavour to check the bad practice of cultivating groundnut repeatedly on the same land. He will also undertake a cultivation experiment with groundnut and Italian millet sown mixed to test whether the mixture will prove satisfactory in the district where he experiments, the object being if it proves so to introduce the practice into the district as the cultivation of the former is spreading rapidly to the detriment of the area under grain crops. The collection of specimens and seed and the sowing of small plots of the local grasses in order to obtain some definite information will be begun this year. Mr. Sampson will also experiment on groundnut and ragi similarly to be tried in dry area with groundnut and Italian millet. The following work will be begun this year: (1) The testing of different varieties of paddy planted in August and September with the object of discovering one which will yield satisfactorily when planted at this time. This experiment has been devised with reference to the conditions prevailing in Kistna and Guntur Districts where most of the land is single crop land and where it is the custom to grow sun hemp after the paddy crop for fodder. The object of the experiment is to see whether a green manure for crop would not be grown before the paddy crop. (2) An experiment to discover whether it would not be possible to grow a short term paddy as is done at present and follow this with a longer term crop which would be ready for harvest in April. This is an alternative experiment which is being tried in planting the short term paddies a month earlier than usual and which has not yet yielded any satisfactory results and which will be given up if this year's results are similar. (3) An experiment should be devised to determine the effect of late planting on the paddy crop. Mr. Sampson will continue his work in progress in respect of paddy and improvement of Cambodian cotton. Mr. Harrison will undertake (a) the fermentation of paddy soils and its relation to the carbon cycles, (b) the source of the gaseous nitrogen and the nitrogen cycle of paddy, (c) the relationship of crop to the evolution of methane and nitrogen, (d) the relationship between crop and drainage. Mr. Mehta will try the introduction of Samaha paddy and arrange to grow West African variety of groundnuts. Messrs. Macrae, Ballard, Parwee, Rungachari, Aitchison and Ware, C. V. D. have distinct programme which the Agricultural Department have in view.

LATEST TELEGRAMS.

[REUTER.]

Latest Russian Statement.

LONDON, September 3.

The Russian War Office is confident that the Germans will fail to drive Wedges so as to separate Russian armies just as German pincers failed to catch the Russians in the dangerous salient of Grodno. The German pincers were skillfully extended northeast and southeast of the town as happened at Warsaw. The Russians however escaped the trap safely taking up a fresh line on the river Shara many miles eastward of Grodno where they will again impede the German advance for a time. Every such delay is useful and brings nearer the day when the Russians will be furnished with materials of victory.

German Honour for Eaver Pasha.

LONDON, September 3.

AMSTERDAM. — The Kaiser has conferred the order Pour Le Merite on Eaver Pasha.

British Submarine E. 13 Refloated.

LONDON, September 4.

COPENHAGEN. — The Submarine E. 13 has been refloated and brought to Copenhagen where it will be interned till the end of war.

Addressing the Weavers at Glasgow Lord Rosebery said that Great Britain was engaged all the world over in weaving the winding sheet for the most infamous conspiracy ever known against the liberties of mankind. He urged thrift and emphasised with reference to the newspaper agitation for compulsory service that the country should put perfect confidence in the Government and Lord Kitchener. Earl Rosebery appealed for national unity vigorously condemned strikes endangering output of munitions.

వృత్తాంత లేఖలు

రాష్ట్ర చరిత్ర వార్తలు.

(వ్యక్తి విశేషానికి వద్దనుండి)

కాల మానసితి.

రాష్ట్ర చరిత్ర అగ్రముఖం. — ఈ సమయంలో తొలకరి వాటా ప్రాంతాల్లో చివరిగా మారుతూ వస్తున్నాయి. గోదావరి గాఢత గాని ఎండ వేడిమి లేదని చెప్పవచ్చును. ఇట్టి సస్యసమృద్ధి సమృద్ధి వైనములు బయటికి, ఏటేటా గ్రామములకు తప్పక విజయము చేయుచుండెడి యాకలా దేవతను ఆనేక మైళ్లు వెళుకట తడిమి వేసేవారి ముఖం సంతసించుచున్నాము. కాని గ్రామములందరూ చచ్చట జ్వరాదులుగలవు. ఈ జ్వరాదులకు కారణము ఆకస్మాత్తుగా వాతావరణానికి మార్పుచేయు గోదావరి గాఢత.

సురభి నాటక కంపెనీ.

ఈ కంపెనీ వారు మాయూరవల్లి సుమారు నాలుగు మాసములు కాటించిరి. సుమారు ముప్పది నాటకములు ప్రదర్శించిరి. ఈ కార్యక్రమ వారు ఇచ్చటనుండి ఏడు మైళ్ల దూరము లో నున్న జగన్నాథస్వామికి పోయిరి.

గజానన మందిరము.

గజానన మందిర అనునది నాకభవము స్థాపించుటకు మాపురజనులు కొందరు పూనకాని పనిచేయుచున్నారని ఇందు గణాంకము ప్రకటించి నేయుటయును గొప్ప ప్రకటనగా నారము చేయుటయును, దేవులను మోక్షములకు మోదలయిన వారికి సుఖము కలుగునట్లు చేయుటయును, బాటసారులకు విడిదిగా నేర్పరుచుటయును వీరి ముఖ్య లక్ష్యములు. ఈ మందిర స్థాపనకు వైచిత్త్యంకం పేరి వారికి నాటకము ప్రదర్శించి దానిరూపాన్ని సుమారు రూ 145.00 లు ఇచ్చివేసి, వారు. ఇది ప్రశంసనీయును. మాపుర వాసి యొకరు రూ 70-0-0 లు ఇచ్చి వారిని ప్రాయశాంతి కంఠము సంతసించుచున్నాము.

మేజర్ యూనియన్.

మా గ్రామం ఆశేషం క్రిగో పాలస్వామివారి ఆలయపు నూతనినీరు, ప్రశంసలను గురించి, సుఖయోగించుచున్నారని ఈ నూతనినీరు విశాలమయిన గ్రామకంఠస్థలముగలదు. అది జనుల పాముకా నాట సుఖయోగించుచున్నారని అందువల్ల నూతనినీరు పాడైపోవుచున్నది. ఈ గ్రామకంఠస్థలం పై చెప్పిన గజానన మందిరము కట్టుటకు గాను గ్రామము వల్ల దరఖాస్తు చేయుచున్నది. చెరువును గాఢతతో ఈ నూతని నీటియను, గ్రామముల యదగ్రములను చెప్పగా వారు సంతసించి వలసిన సిఫార్సులు చేయుచును సెలవిచ్చినారు. ఇందుకల్లము ఖర్చుగా గ్రామాధికారిగను నయ్యి పాగుపడుట మొదటి ముఖ్యంకము.

హైస్కూలు.

మొదటి సర్కిల్ స్కూల్ యిన్ సెక్టరు గారగు శ్రీ రామస్వామి దొంగయ్య గోదావరిలో స్కూల్ ఆఫీస్ లెంటు ఇన్ సెక్టరు గారగు మ.రా.శ్రీ వల్లూర నరసింహారాయణుడు పంతులుగారు, ఈ నెల 25, 26, 27, తేదీలను ఇచ్చటనే యుండి హాయిస్కూలు తనిఖీచేసి నారు. కృత్రిమేటి పేర్రాజుపంతులుగారు చనిపోయిన తరువాత ఈ హైస్కూలు నిలిచి వృద్ధి గాంచుటకు దీని హెచ్చార్లు గారైన వీ.కె.గోవిందరావు గారే కారకులు.

ఒక మీటింగ్.

స్కూలు వారు ఈ నెల 29 తేదీన హాసరబిల్ కె.ఆర్. వి. కృష్ణారావు పంతులుగారు క్రిత్తికేషన్ లైన గోల్లగూరి చిత్రపటమును దేరచిరి. కథ బహువిధంగా జరుపబడెను.

భీమవరం వార్తలు.

(ఒక విశేషానికి వద్దనుండి)

సంగీత సభ.

భీమవరం ఆగస్టు 29 — ఈ సభ్య శ్రీమంత్రి విద్యార్థి సింహాద్రి ఆచార్యులుగారు మా గ్రామము దనుచేసి నారు. వీరిచే పూజించిన వారు ఒక బహిరంగ సభలో సంగీతమును పాడించి పురజనుల నందఱు మిక్కిలి ఆనందింపజేసి నారు. మృదంగమును వాయిచిన మద్దురత్తయ్యకూడ నుంచినవరుడు. ఇట్లు మన విద్యలో ముఖ్యమైన గాఢము, చిత్రరచన, కవిత అను మూటికి మన ఖ్యాతి యును తమ తోడ్పాటునకి ఆవిద్యలను పోషించుచుండెదరు గాక.

టపాలా యజ్ఞములు.

దగ్గు రైలుస్టేషను ఆయన తాడేపల్లి గూడెము మా గ్రామముకు సుమారు 20 మైళ్ల దూరము. అక్కడనుండి మెయిలు పోస్టులన్నీ తీసికొనిరావలెను. చెన్నపట్టణము నుండి వచ్చు టపాలను ఉదయం 8 గంటలకు తాడేపల్లిగూడెములో తీసికొని మధ్యాహ్నము 2-30 గంటలకు యిందు ఇక్కడ చేరవలసియుండెను. అట్లు గాని సాయంత్రము అయిదు గంటలకు కాని వచ్చుటలేదు. వచ్చి మరునాడు బటువాడా అగుచున్నది. మెయిలు వచ్చుటకు పూర్వమే అక్కిం, వీరవాసరము మొదలైన గ్రామముల టపాలు వెళ్ల యుండుటచేత మరునాడు టపాలా ఆగ్రామములకు వెళ్ల వలసియుండెను. అందుచే చెన్నపట్టణములో టపాలా పడిన 4, 5 దినములకు గాని గ్రామములలో బటువాడా కావడంలేదు. అంధ్ర ప్రదేశ్ ద్వారా చందావారులు చాలవరకు పల్లెటూళ్లలో తగ్గుటకు ఈ టపాలా యజ్ఞముచే ముఖ్య కారణము.

భీమవరం గ్రామము సంగతి ఆలోచించగా టపాల 12 గంటలకు వచ్చుటచేత అదియును అన్నియు దెలివగు గాక మలు నాడే బటువాడా అగుచుండును.

ఇక ఇచ్చటనుండి వెళ్లు టపాల సంగతి ఆలోచించ 10-30 మెయిలులకు వెళ్లు టపాల యా గ్రామము విడుదల చేతను, మనియార్డు రిజిస్ట్రు మొదలయిన మధ్యాహ్నము గాని పట్టకపోవుటచేతను, మరుచటిదినమున 10-30 గంటలకు యెంతవరకు మెయిలుగాని వెళ్లదు. అందుచే చాలచిక్కు గానున్నది. ఇదివరలో 1-30 గంటలకు ఇచ్చటనుండి టపాల వెళ్లుచుండెడిది ఈ మామూలు పోస్టుల వారు ఎందుకు చేసిరో తెలియజేయవలెను.

ఇది గాక తాడేపల్లిగూడెము నుండి భీమవరం లయిన మిద మెయిలు ఓరుకట్ట అను ఉద్యోగి లేదనియు అందుచే రన్నరు సెమ్మదిగ వచ్చెదనియు, అలగ్నము చేయుచు రియన్ ఇంకోకర్నూరు మెల్లము లయిన మిదనున్న యెడల సుకర మనియు, కాలమును టపాల వచ్చుననియు తెలియుచున్నది. అధికారాలపై చేయిరో తెలియదు.

నూతన వైజంగు హెడ్ మాస్టరు గారు.

మాతలా కాబోర్డులోని నాల్గు అసంతృప్తి మధ్యమ పాఠశాలను పరిశీలించుటకు పుస్తకములు మొదలయినవి. నిర్ణయించి పని జరుపుటకు నూతన వైజంగు హెడ్ మాస్టరు అనుచును తో ఒక ఉద్యోగిని ఏర్పరచినారు. వీరి పని ఈ నాల్గు పాఠశాలలలోని తామేర్పరచిన. రీతిని పని జరిపెదరో లేనో చూచుటయు, ఒక్కొక్క స్కూలులో కొంత కాలముండి ఆ ఉపాధ్యాయులను బాబురకును తలచితి సలహాల నిచ్చుట యని తెలియుచున్నది. ఈ ఉద్యోగమును ప్రస్తుతము నెల వేంకట నంపి. హాస్ట్రీ. బి. ఏ. ఎల్. టి గారున్నారు. వీరు తమ ఉద్యోగ మెనెది. మొదలు, ఇచ్చటనే యున్నారు. నిడదవోలు, అత్తిరి, వీరవాసరం వెళ్లి టి కన్నుటటు. బ్రావె లింగు సుపాదించు సమితి మొప్పడెను వెల్లెరే మోగి ని మీరు వచ్చిన అయిదు నెలలనుండియు ఈ గ్రామముననే యున్నారు. దీనికి కారణ మూహించలేదు న్నారు. ఈ గ్రామమున మిమను వారి మధ్యమ పాఠశాలను స్థాపించి - అయిలో బి. ఏ. మొదలయిన ఉన్నత పరీక్షల సిల్పు ఆరేణవా రుండుటచే గాబోలు దానికి బాటగా నొక బి. ఏ. ఎల్. టి. తండ్రి పోయిన యెడల తమ స్కూలు కే మన నమ్ము వచ్చున్న తెలిచి ఇక సెక్టరు గారు వీరికి సంతోష మైన ఆదర్శ యిచ్చినారేమో. అయితే మిగిలి మూడు స్కూళ్లను వీరి ఉద్యోగము వలన ప్రయోజన వేమి?

ఆర్డీలు.

శ్రీ నరసాపురం సబ్ కలెక్టరు నారాయణ ఈ గ్రామమున ఉన్న కాలములో సుమారు 200 మంది శ్రీ దొరవారికి సమర్పించి బడిన ఒక ఆర్డీని సుమారు 200 మంది శ్రీ దొరవారికి సమర్పించి శ్రీమదవిల్లి కనకరత్నముగారు (బోర్డు స్కూలు హెడ్ మాస్టరుగారు) ఈ గ్రామవాసి యగుటచే తమ స్వంతదము చక్క పరచునట్లు చేయుచున్న వడ్డీ వ్యాపారము చేయుట యందుకు మాత్రమే కాలము వ్యర్థ పుచ్చెదనియు అందుచే నరసాపురం హైస్కూలుకు చేర్చబడిన కాలములో ఆర్డీ ఇక కమ్ ప్లీటు పాఠశాలలోను భీమవరం పాఠశాలలో ఆఖరదము బహుస్వల్పమున బాబురకు మాత్రమే వ్యర్థ పుచ్చుచున్నారని ఉదాహరణములతో తెలిపి నూతన వైజంగు హెడ్ మాస్టరుగారు కూడా వారింట వుండియుంటే ఆయనకు ననుకూలము కలుగుచున్నదనియు, అందుచే వారిని బ్రాన్సు ఫర్ చేయవలసినదనియు మనవిచేసికొని యున్నారు. సుమారు 8 మంది

మన-స్కూలును ఆ ప్రకారమే చేసియుంటే మీరు ప్రజారంజకులు కా రి నీ తేట పడ గల మ. ఇంకా నల అయిదు ము: నకు సామ్రాజ్య యాదే: ల్లి కంకరత్నము గారియును అధికారి. రెల్లు ప్రకటించెదరో మాడవలసియున్నది. కాని వీరికి నాలుకాబోర్డులో ఆర్డీలుగా ఎక్కువ పలుకుబడి కలదని తెలియుటచే యీ మెట్టులన్నియు ఆదనిలో కాదని వెన్నెలగునేమోయని సందేహము వొదలుచుచున్నది.

బోర్డు మెలిమెంటరీ పాఠశాల హెడ్ మాస్టరు గారైన శ్రీహరి కృష్ణయ్య గారిమిదకూడ శ్రీ దొరవారు ఇచ్చటనున్న కాలములో ఆర్డీలు దాఖలుయినవి తెలియుచున్నది. వీరిను యాపురవాసులే. వీరు తమయొక్క నిపుణతచేతను, జైద్యము నందు వీరికి గొంత ప్రవేశముంటుచేతను, కృష్ణిలోనికి వచ్చిరిని తెలియుచున్నది. ఈ రెండో వీరికి సీనియరులు, ఇంతకు పై నెక్కువ పరీక్షలు నిచ్చినవారు ఆ నేతలున్న వరుసలోకి వేస్తే గ్రామమున నుద్యోగమును సుపాదించినాక.

మిమను స్కూలు.

ఈ గ్రామములో మిమను వారు హై స్కూలును స్థాపించుటకు గూర్చియు, శ్రీ యదేవల్లి కనకరత్నముగారు దానికి ప్రతి కక్షలయి పనిచేయుటకు గూర్చియు 'పురవాసి' 19-8-15 తేదీగల ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాసీయే యున్నాడు. వారికి లోడు విశేషము లేకపోయినను స్వకాఖకు దొరికి కొందఱు కలుగు. అహ! కాఖాభిమానము వారిచే నెంతవని చేయించుచున్నా! అట్టి యభిమానమునకు లోబడినవాడు యుక్త యుక్త విశేషనేక ఎంతవనియెను జేయను. ఆ కొందరు ఈ తాలూకా యుద్దెట్టి క్షిరవనలియు లేదు. ఈ గ్రామమున ఒక్క యిలైననులే! అట్టి వీరు, డబ్బు సంపాదించుటకు వచ్చియు, వచ్చినట్లుండక తాలూకాభిమానులచే ఆస్తియు నెట్టి జైలుకొని పనిచేయుచుండును. హార్డింజీ పురమందిరము, పార్థివామందిరమును పూర్తిగా కుండుట కీ కాఖాభిమానమే కారణమని తెలియుచున్నది.

నలు రిజిస్ట్రార్.

ఖిస్టరుకు జిల్లా రిజిస్ట్రార్ గారి కార్యంపు సుమాస్తా బాల్లి కల్లభరాయణ శాస్త్రి గారు క్రితంకే కేర్వరరావు నాయకు గారివద్ద చార్జీ పుచ్చుకుని పనిచేయుచున్నారు. పెర్మి నెంటు గా యెవరు వచ్చెదరో యింకను తెలియదు.

౧౦ వేల రూపాయల ధరము

గుంటూరు హైస్కూలు పోరుట.

గుంటూరు నుండి శ్రీయతి కొండా, వేంకటప్పయ్య పంతులు గారెల్లు ప్రాయమున్నాడు: — గుంటూరు పుర పాలకులు వైశ్య ప్రముఖులలో నొకరును శ్రీయతి తూర్పునకు సాంఘ్యముగా పది వేల రూపాయలను గుంటూరు హైస్కూలునును ధర్మముగా నొసంగి తమ యాదార్థ్యమును, కావ్యాదయనును నెలదించిరి. తిలకములు, వనములు, సత్తులు, దీనామయములు, ముఖములు మొదలగు పురాతనములను మార్పులనే ధర్మములు చేయుచుండు మన హిందువులలో నిట్టి విచక్షణతో దూరి దుష్టగిరికి ఆత్మంతాంశక్యమును విద్యావ్యాపకమున కనుకూలముగ దాన మొసంగుట సామాన్యముగ లేదనియు, చెప్పవచ్చును. పూర్వ కాలమున వేలకొలది విద్యార్థులను భోజనాదివసతులు గలిగి శిక్షాసాములుగ విలసిల్లిన, తత్పరి, నలంద, అమరావతి మొదలగు విశ్వవిద్యాలయములను మనవారు సామంతుడు డిరి గాని ప్రస్తుతి కాలమున యెక్క యా గాదులందును గుడులు నో పురములందు వలె విద్యా వ్యాపక ప్రతిష్ఠాపక లాభము భిమానము లేకయున్నాడు. శ్రీ సాంఘ్యముగారును తమిళులులందు కొంతసామ్య వైశ్య వేద పాఠశాలను గుంటూరునుగ శ్రీ గుంటూరు, దీనామయములను దానముగ నేర్పాటుచేసిను బాబుర విద్యాభివృద్ధి కై. ముఖ్య సాధనముగా నుండి ప్రస్తుతము ద్రవ్యశాస్త్రమున కరిగియున్న తమ హైస్కూలును విశేష ధర్మముచే నులులకు తక్కువ వారందరికి మృదంగుగా నున్నారనుట యతియోక్తము. తమ హైస్కూలు కొన్ని సంవత్సరములనుండి బహుముఖ కభిమానయోగ్యముగా నుండి అనేక బాలురు విద్య సెర్పకొనుట కవకాశముచ్చుచున్న వరినంతటి ప్రముఖులే సుండుటచేత నింకను వివిధ విద్యావ్యాపకములకు ననుకూలములగు నేర్పాటులు చేయుటకు వీలుగాకయున్నది. ఇదివరకుండిన మూలధనము చాలభాగము ఆర్.ఎల్.ఎల్. కంపెనీవారు ముందిరసింధునకు తక్కినది పాఠశాల నానాటికి నిర్వహించెందుచున్నందున ఆ

సరములకు చూడక కట్టడముల నిర్మాణములు చేయుటయందు కష్టము కలుగుచున్నది. ఇప్పుడు మౌలికములను లేక కేవలము విద్యా ముల చేయుటల మూలకముగను కొరతను వారకట్టడము చేయుచున్న కొద్దిగాంటులవలన సాగుపడుచున్న ఈ పాతకాలకు అవకాశమును గుర్తించి విద్యాదానమునందలి యుత్సాహమును పొగడవలయును. నింతర గమనించి యుదారమనములై విద్యాదానమునందలి ప్రాంతములను మిక్కిలి వందనములు చూపుచున్న ముగ్ధులను వైశ్యభిక్షాదులు కొన్ని ధర్మప్రతి పాదములు చేయు నిశ్చయముగను యుత్సాహము తెలియజేయుచున్నది. వారు యిట్లు వైశ్యులను ఆధారములకొనకుండు విద్యాకాలము మంచి నీతికి దెచ్చి కాశ్యపును మేలు చేయుచు గాక ప్రభుత్వము కొంచెము బాధ్యతను గాన వైశ్యుల ప్రాంతములను వైశ్యులను అధారములకొనక ఆధారములకు తాము చేసిన మహాపాపములను కన్నులారా చూచి సంతసించుచు గాక.

గుంటూరు, శ్రీవిద్యాభివృద్ధి సంఘము.

ఈ సంఘమువారు సహకారధర్మమునందలి శ్రీలక్ష్మి ప్ర శ్లోకముగా నొక సభ గావించి, కారీకాశ్రమమును గూర్చి వైశ్యులను బాగుగా విచారములను నొనగించి, నాటి దివము కృష్ణమిగతక శ్రీకృష్ణుని జన్మదినమును గూర్చి కొందరిందే వెంటబుట్టుగాను ముచ్చటించిరి. తిరిగి ఆది వారము (1-9-12) నాడు కారీకాశ్రమమును గురించి మరీ కొన్ని నూతనములను మంత్రిగడద సాంబశిరావుగారి కల్ల జోధింపబడును.

ఆంగ్ల దేశ వైశ్యులను జర్మనులకు రుతు కారణము.

జర్మనీ దేశమువారు ఆయనాధి విషయములను ప్రకటించుచున్నందున సందేహ వారణార్థము 1912 వ సంవత్సరమున ఆంగ్ల దేశమువారికి జర్మనుదేశమువారికి జరిగిన రాయబారములను 11-8-12 వ తేదీ రాత్రి ఆంగ్ల దేశ కార్యాలయము వారు ప్రకటించిరి. ఆ రాయబారముల క్రాంతి భావము ఏ ఏటుబరిగినను ఆంగ్ల దేశమువారు తటస్థముగా నుండవలెనని జర్మనులతోరుటయేయున్నది. యూరోపు లో యుద్ధము పొసగిన జర్మనీవారు వారి స్నేహితులకు సహాయము చేయుటకు స్వేచ్ఛను గలిగియుండువారి ఆంగ్ల దేశము వారు మాత్రము వారి స్నేహితుల కట్టి సహాయమును చేయరాదు. యుద్ధమునకు కాట్ర ప్రవృత్తి జర్మనీవారి రాష్ట్రీయా వారిని హెచ్చరించదును. పిమ్మట వారికి సహాయముచేయదును. అని జర్మనీ వారి ఆంగ్ల దేశమువారిని కోరిరి.

కాని యుద్ధము పొసగిన పేము యుద్ధమునకు బలవంతముగ చేరితిమని నెరవేసిన జర్మనీవారు తప్పించుకొని ఆంగ్ల దేశము వారి తాటప్రయము నిర్బంధించెద రను విషయము నాంగ్ల దేశము వారు తెప్పగా నెరింగియుండుటచే "తాటప్రయము" పదమే చెల్లగూడద. ఆంగ్ల దేశమువారు ఖండితముగా నుడిచిరి. జరిగిన సంగతులన్నియు లోకమునకు పూర్తిగా విదితమైయుండ నిష్పక్షగూడ జర్మనీ వారు స్వేచ్ఛనుగలవలయునని ధీమాతో నిర్ధారించియు చెప్పుకొనుచున్నారు.

ఆగ్రహకారణము లేకుండ ఆంగ్ల దేశమువారు జర్మనీ దేశమునై నుకరరాదు. అట్టితరు లుకొనను వారిలో కలదురాదు. జర్మనీ దేశమునై ముందుకాట దూముట కెన్నడు నాంగ్ల దేశమువారు తలంపలేదు వాంటు తలంపలేదు అని సర్ ఎడ్వర్డు గ్రాగు జర్మనులకు తెలిసిరి. అట్లు తెలిసినను జర్మనుల తాటప్రయమునే పట్టుకొని పాకులాడసాగిరి. మరియు నాకాదేశ నిర్మాణ కార్యముల ప్రభావ విభాగమునను సరించిరి. తీరవలెననిరి. అంతటితో యుద్ధ పరికరముల విషయమున నిరదేశములవారును కష్టములను తగ్గించునని శక్తి పాయముతో రాయబారము పోషించిరి. అని సర్ ఎడ్వర్డు గ్రాగు ప్రకటించిన విషయములను గూర్చి పత్రిక లుచిత విమర్శలను వ్రాసిరి. యూరోపు దేశమున కొంతని నెలకొలుపుట జర్మనుల యాశయుగాదాయము తమకు స్వేచ్ఛను గలిగించు కొనుటయే వారి ప్రధానాశయమునను 1912 వ తేదీని పత్రికలు ప్రకటించిరి. ఈ విషయమున తెల్లనలని తెల్లయదేశపు రాయబారు 1912-1913 వ తేదీని తెల్లయ దేశమువారికి వ్రాసిన లేఖను తెల్లయదేశమువారు ప్రకటించిరి. ఆస్త్రియా వారు నెల్లయదేశమునకు పంపవలసిన అంత్యలేఖను తెల్లయదేశ జర్మనులకు నిర్దేశించిరి. ఆంగ్ల దేశమువారు తటస్థముగ నుండరను

నిశ్చయముతో ప్రాస్తురమ్య దేశములను పూర్తిగా నోడిచుటకే జర్మనులు కృతనిశ్చయములైరి. రష్యా ప్రాస్తురమ్య దేశముల నోడించుటకేదియదను. 1912 వ సంవత్సరమున ఏ రష్యులను కొనిన ప్రకారము ఏర్పాటులు నిర్ధమైనవి. కాని నాకాదేశరక్షణములను లభింకముగ నున్నందున దీర్ఘకాలము వారి కట్టుబడుట సాధ్యముగాదు. రష్యాలో వైద్యుల హద్దులను లేపు. ప్రాస్తులో వైద్యులకును లేపు. భావి యుద్ధ ఫలితవిధారణమున కాఫీరంగులే ముఖ్యముగ నుండవలెను. అయితము తేక సంబంధమున ఆంగ్ల దేశమున సంకేతలపాములు కలిగి వార లడిపకుచున్నారని సాంగ్రామికాధికారి వర్గము వారు కమజుగారికి నమృతము కలుగజేసిరి. జర్మనీవారును ఆస్త్రియా వారునుగా ప్ర సేకాలముననే సందేహగోచరించక పోవుటను బట్టి యూరోపు దేశమునందలి రణముకలిగించుట వారితంపు కాకున్నను రణము కలిగినను వెనడియకుండుటకే వారు నిశ్చయించిరి. యూపొంచుట కారణముకలిగినదని తెల్లయదేశమువారి వ్రాసిన లేఖలో కలదు. ప్రకటించినది 1912-1913 వ తేదీనియున్న ప్రతిభకు తులనార్థ వచ్చింది.

శ్రీకార్తికలు వృథువుగారి గంభీర వ్యాసము.

క్రైస్తవులలో శ్రీకార్తికలు ప్రభువుగారికి నన్నాన పుత్రము సమర్పించబడినది. అందులకు ప్రత్యుత్తరమును గుర్తు శ్రీవారిటుల నుడిచిరి. హిందూదేశమునకు గవర్నరు రాష్ట్రపాలకులుగా వచ్చువారు హిందూదేశ విషయములను ప్రస్తుతము ముఖ్యముగా చర్చింపబడుచున్న సమస్యలను వాగుగా గ్రహించవలసియున్నది. వానిని పూర్తిగా గ్రహించక గవర్నరు లేమియును చేయజాలడు. వయసు మీరినపిమ్మట నీవదినికి. నిత మింపబడినవారు నీలన్నిటిని తెప్పగా గ్రహించ గలుగుట నులభపాధ్యము కాదు. నేను మీ సభ్యునియటకు ప్రయత్నించితిని. కాకి విషయములను దధికమకు జ్ఞానము కలుగజున్నను కలిగినంతరకై నను వారు కరిచ ములైనవారు దయతోను నోరుతోను తెలుపుట వలననే కలిగినది. నేను విషయముల సంతమాత్రము నెరుగని తరుణమున గూడ ప్రభుత్వోద్యోగులగు నాంగ్ల భారతదేశీయు లందరును చాల ఓపిమిని బూనియుండిరి. కాకి తోచినచో వారు వాడుచెప్పిరి. నేనందులకు కృతీరేకముగ చెప్పియున్నాను. నేను చెప్పినదాని లోగుడ సమంజస మేమనకలదేమోయని వారు నిదానముగ నాలోచించెడివారు. నాతో స్వయముగా సంభాషింపవలసిన తేనివారి భారములను గూడ వారు నాకు నుర్వక్తుగ నీవ జోకుండ తెలిపిరి. నేను సంచారముచెదలినపుడు నేనుప్రభుత్వోద్యోగులు కాని వారిలో ముచ్చటించితిని. స్వామధ్యము క్రమగు జ్ఞానము శ్రేష్ఠమైనది. అట్టి జ్ఞానముతో వారు నాతో ముచ్చటించినందున నేను వారికి చాల కృతజ్ఞుడను. ఏమాత్రమైన భారవా శక్తియు గూడ లేక కేవల సామాన్యబుద్ధియుగ గవర్నరులైనై ము ఆత్మబుద్ధియుండే అధికముగ విశ్వాసముంచవలెను. ఇతరు తెలుల చెప్పినను కొన్ని సందర్భములలో తనకు తోచినటుల చేయుటయే శ్రావ్యసమృతములను అట్లు స్వంత్రత కపింక తేనివారు గవర్నరులపదవి కర్తవ్యము కాదు. ప్రభుత్వోద్యోగులకును పాలితులకును గూడ నాతిర్యాకములు కొన్నిటిలో వింతగా నుండవచ్చును. గవర్నరు ఎంత ఆనభవజ్ఞుడును ఎంత బుద్ధిశాలియునైనను అనుభవకాలులు చెప్పదలచిన విషయములను వివటకు అంగీకరింపక పోకుగాన వంగదేశాభివృద్ధికి గవర్నరు నవాకారియగుటకు వంగరాష్ట్రమును గూర్చియు రాష్ట్రీయులను గూర్చియు ప్రజలు వివరములను తెలుపుట యవగరమని మీరందరును తెప్పగా గ్రహించి అట్లు చేసెదరని నేను ముఖ్యముగా కోరుచున్నాను. ప్రజలకును ప్రభుత్వమువారికిని పంచమ వధికమగుటయే గవర్నరుయొక్క పుట్టన ముద్దేశ్యంబునది. ఆపర్వతములు గవర్నరుల ఆరోగ్యమునకును మనస్థితికిని ప్రతిహములుగా కోకప్పుకుండవచ్చునుగాని వీరవలన ప్రజలరాజభక్తి పుష్కరాభిరతి, ఉత్తమస్థితి కే కలబురపలెనను నాతురతతో ప్రజలు చేయును నలంకారముల మున్నగునవి గవర్నరు లెగుండు కనకాశము కలదుగాన వారికి సంతోష దాయకము. ప్రజల కేవలమును తెంత యావశ్యకముగ నన్నవో ప్రజలు తమకర్తవ్యంతోప యుక్తులగు కార్యములను గూడ నెట్లు చేయజాలకున్నారో చక్కగా గవర్నరుల కెరిగించుట కియకాశము లవకూలములుగాన ప్రజలకే పర్యటన ములవలన నిట్టిప్రయోజనముకలదు. కాన ప్రజలట్లు చేసెదరని గవర్నరులు ప్రజలతో ముచ్చటించుటవలన ప్రభుత్వోద్యోగులయొక్కయు ప్రజలయొక్కయు భావములను తెప్పగా నెంగి ప్రజలకట్టి సదుపాయముల నేమాత్రమయిన చేయగలిగ

రని ఇట్టిపర్యటనములకు గవర్నరు లెంతమాత్రమున వెనడియరు. ప్రజలసంగు స్వాగతములవలన గలుగుసంతోషమే ప్రయాణమువలన గలుగు సహకర్యము కేవలమును వానిన్నీటిని మరపింప జాలను.

పట్టుకాలి మహాజన సభ.

పట్టుకాలి సోదరలారా! నేనిందు వ్రాశుదలచునది వై సభ యేర్పాటును గూర్చియే కాని, తత్సభావశ్యకముగూర్చి నేనేమియు వ్రాయబూనుకొనలేదు. ఏలన బ్రహ్మ, త్రిపురు, కైశ్యవాకులవారును; కూదులలో గొన్ని జాతులవారును, తమతమ జాతులపై సభిమానమును బూని, సంస్కారప్రియులై, పలువిధ ప్రయాస ములతోర్చి చూచుసభల గావింపుచు, తద్వారా సిద్ధసంకల్ప లగుచుండుట మీ కల్లరకు తెలిసిన విషయమే. అంతియేగాక అట్టి సభలచే వారెట్టి విజ్ఞానమును సంపాదింపుచు నెట్టి యున్నతస్థితికి వచ్చుచున్నారో యదిమాడను మీకవగతిమే కదా! అట్లుయ్యును మన జాతివారికను మేల్కొనక యజ్ఞాన మునెడి నుషుప్తి దివిలి మైవరచియుండుట యెంత లజ్జా కహమా నేనడువకక్కరలేదు. ఇంతయేల మొన్న మొన్నటి దనుక మనకన్న నెట్టి యధునస్థితియందుండి, మూఢభావములపై, విజ్ఞానలేకములేని ఎన్ని జాతులవారు, తమతమ సుఖ లోపాలలో ములన జక్కుబరచుకొనుచు, జాతి, మత, విధ్యల యందు మిలిలేని యభిమానమునై కొని, తగు సాధనములొనర్చి, కృతకార్యులై నేడు మనకన్న నుచ్చస్థానము నాక్రమింపుచున్నారో తిలకింపుడు.

ఒకతే మన కొలమువారిలో నూటికి తొంబదియొమ్మండుగురు నిరక్షరకులు లును, అందుచే యిట్టి మహాసభా నిర్మాణమునకు బూనుకొనిన, "పులినిబాది నక్కవారెట్లు కొనె" నను నట్లుగ నేమో యనెడి సందియము మీదెందుల యందు పొడమిన పొడవవచ్చు. కాని, యట్టి భీనభావము నకు, మీ మనములయందు తావొసంగకుడు. అందరును విద్యాభివృద్ధి, జ్ఞానసంపాదకతయై యుండినచో, నిట్టి మహాసభ నిర్మాణమే యవసరమగును. ఇక ధనలోపముచే నిట్టి ఘన కార్యము నిర్వహింపలేమనుకొందమన్న ధనకాలు లనేకులు మనలో గలరు. వారిలో నాకు తెలిసిన కొందరిని బిట చెప్పి చున్నాడను.

- 1. తిలూచుమండ ప్రాంతములను మాడుగులవారు.
- 2. కలింగకట్ట దుంపావారు.
- 3. ధర్మావరం ధుంపావారు.
- 4. సిగదాం చవవులవారు.
- 5. చంద్రాక్షపేట మాడుగుల వారు.
- 6. హిందూరు అల్లంపెట్టి మొదలైనవారు.
- 7. కేకవ రావుపాలెం బసవవారు.
- 8. సోంపేట బాసావారు. డన్న వారు.
- 9. బువతవలన దున్నవారు.
- 10. కుక్కుడా ఖండి దండవారు.
- 11. దయాపల్లి బాసా వారు.
- 12. పంకాయ పమ్మవారు.
- 13. బాసావారు.
- 14. బాయి రాజీ కరివారు.

ఇట్లే ప్రతి గ్రామములోను చాల ధనవంతు లుండి యున్నారు. అట్టివారి యాదారమున నీకార్యసాధనమునకు బూనుకొనినచో, సేవభా నిర్మాణమున కొక్క కొరంతయు గలుగ నేరదని దృఢముగ నే చెప్పగలవాడను.

సోదరమహాశయులారా! మీమీ గ్రామములలో సభలు గావించి, జాతి, మత, విద్యాభిమానములను బురికొల్పి, వై సభా నిర్మణమునుగూర్చి స్థిరీకరింపుడు. మీమీ భావములను పత్రికల యాధారముచే, దౌడవ్యులగు మీమీ బంధుబాలంబులకు తెలియజేయుడు. తెను! మీమీ నిద్రాసంధులను నిశువుడు. మీ జ్ఞానశ్రేణులను వెదవుడు. త్వరపడుడు. కాలమును వృథాపరచుడు. కార్యసాధనమునకు గడుగుడు. మీ కడుద్యయమునకు దైవము తప్పక యనుకూలమగును.

కల్లికొట, గంగాజిల్లా దున్న. కేకవరావు శేనాపతి.

10000 విద్యాదానము. — కరాచీలో నిటీవల చనిపోయిన నేను మావోకిష్టి గారు కరాచీలో లోహావాబాలు రకుచితముగ విద్య నేర్పుటకొక పాతకాల నేర్పరులుటకు 10 వేల రూపాయలు దాన మొసంగిరి.

సర్ లారెన్సు జంకిన్సుగారి స్మరణచిహ్నము. — ఈ హిందూదేశ బాంధవునికి స్మారకచిహ్నముగా శిలా విగ్రహమునో లోహవిగ్రహమునో చేయుచుట యుక్తముగాదు సర్వజనోపయోగ మగు చిహ్నము నేర్పరుప దగునని బొంబాయి క్రానికలుపత్రిక క్లాఫ్యు వ్యాసము వ్రాసినది.

పునుదెరచి "హృష్ట్యున"ని చెప్పినవానికి నాతిద్యమొసగి వాడె
తనభర్తయని భావించెను. పోలికకు తన భర్తనలనేయుండెను.
కాని చుట్టుప్రక్కల చారాతకు హృష్ట్యు కాడేమోయని శం
కించుచుండిరి. ఈగదంతి యూరెల్లను పొక్కుటవలన, పరాచై
పోయినవానిసేరు పెట్టుకొని వ్యవహరించుచున్నందునకు ఫిర్యా
దు కాబడి, "హృష్ట్యు" నామయ స్థానమునకు
సమను కాబడెను. అచట సార్వైటు హృష్ట్యుతోనె
వెల్లి, యుద్ధము చేసి, గాయపడినచ్చిన నర్తరైతుకుడు సైనికుల
ను సాక్ష్య మీయ పిలిచిరి. వారెవ్వరను ఈ "హృష్ట్యు"
నానబాలు పట్టలేకపోయిరి. కానిలో నొక్కరినైనను నీత డాక
బాలు పట్టలేకపోయెను. కాని మిగను డాండ్లమును నాచె
బంధువులను సార్వైటు డాండ్లలనె యున్నాడు. పోలిక
యట్టి నె యున్నది. అప్పునో కాదో మేము చెప్పలేము." అని
చెప్పిరి. అప్పుడు చుద్దాయి హృష్ట్యును తానేమి చెప్పకొక
గలనో యడుగగా, "నాకేమి యిప్పుడు చెప్పకొన
టకులేదు. మీరు సందేహము గానుండిన నన్ను రిమొండుచేయు
దురు. అందునకు నాయభ్యంతరములేదు. కాని గయచేసి
జానిననుమిత విమరుదలచేయు కోరెదను. కోర్టు నా డెల్లు తీర్పు
చెప్పిరి. "నీవెవరనో తెలియకుండ నిన్ను విడువబాలము.
అందు ఒకవారమునోబాలు రిమొండులోనుండుట వుత్తరపు
చేయుచున్నాము."

అడవు సైన్యము లి:— ఆ క్యాపిల్ల మానునట్ల ఒక
వారి నొకనొక నిలిచియుండెను. దీని నొక శ్రాంతి
మానును ముందినట్లెను. అచ్చట నేయున్న మరెవరు
ను, గల్లి పాలినగరలకు సుధ్యయముననున్న రెండు నాక
లొక్కముల జలంతగ్రామముల టార్పెనోల చేకొట్టి ముంచి

పేస్ నెమ్మెబురు:— మునుపటిరెవే శ్రీరంగరాజు
కాల్పబహుమన్నవి. జమ్మివావి ప్రాచీనులవై శ్రీరంగరాజు
కాల్పించుండి నేటికి ఆ రోజులైనవి.

అండు నెప్పెంబరు 2:— ఆగస్టు నెల తిరుగు వారమున
యొద్దరంగము కాంతిగ నే యుద్ధిగాని బ్రహ్మచారి
ప్రజేకములలోకొన్ని విజయముల గాంచినయు ప్రకటించు
వైవిజయములవలన ఇదివరకు ఇరు తెగలవారు స్వాధీన
కొనుటకు ప్రీతముగ పోరాడిన పర్వతము బ్రహ్మచారి
బడెను.

దొంగముల వదలివేయుట వైస్యముల నష్టపోవండుట.
 లండను సెన్ట్రెంబరు రి...రష్యువారు పెరుగుదలను
 దొంగజర్మనీవారికి చాలానష్టములు కలిగించుచున్నారు. గత
 కటనులలో ఆంశేమీ ప్రాముఖ్యముగ కనుపడుచున్నది.
 దొంగపోయినట్లే గాని తమవైస్యములు పెరుగుదలపోవుట
 టికి మరుగున నుండ వలెనని మాత్రము రష్యు వారు
 నిని. కాపాడుచుండిరి. యుద్ధభూమిలోని వైస్యములకు
 గును లేమియు కాగకుండ కాపాడుటకై దొంగముల నుండి
 విడిచివేరే త్యజింపబడినది. ప్రీడిక్ సామరద్ద శస్త్రము లిం
 తమ కిరణముల పనుల కొట్టికొనుచున్నారు.
 ర్మను లో తమ భూ వైస్యముల కాళ
 సగూర్చి పరిగల్గివాక్కుల పలుకుచున్నారు గాని ఫిరంగి
 ము, మరఫిరంగులనీ యుద్ధమునంతయు జెరుపుచున్నవి.
 మరుచుచున్నగుల వైసికులు జర్మనీవారి పదాతులలో కల
 కివరకు యుద్ధవిధానమునేర్చి చూచుచున్నాడు. అందుచే విద్య
 క శ్రమపడియుండక తప్పదు.

బదిపోతు వారులు విడచుటకు:— ఈ నెల 2వ తేదీనాటికి
 టిలనేళ రంగూనులో తూర్పుభాగమున బాగ్మిత్ర గా
 లు తలుపులను కిటికీల తలుపులను మూసికొనుదు అని
 పోలీసు యుద్వోగి కేక పెట్టుదు ఆ పొంకనుందరి
 నందరిని హెచ్చరింపగ ప్రజ లాకులను నొందిరి. వాటి
 21మంది బదిపోతుకొంగలు ఆ యధనులను బూని
 రంగూనులో పడచుటిభాగమున కెదుండైనను పేటా
 నుండి దోచుకొనిరి. అచట చారొకనిచేసి మరొకందరిని
 పదవి పొందేయిరి వారు తూర్పుపేటనకు జైలరని
 హేంపటడిందని పోలీసు యుద్వోగి చెప్పెను. ప్రజలంతట
 లులను దిగించి సైన్యపుకలవారు వానిని వాగుగాదట్టించి
 చుకొనిరి గాని ఏమియును జరుగలేదు.

మోక్షాబాధి మహానిదుభ్రీ ధఃపుహమ్మః- టెరి
చ్యేరిలో మోక్షాబాధివార్త కలరు. పరిలో స్త్రీ ధఃపుహమ్మ
లివరలో నిర్ణయించుచి యుండలేదు. వానిని నిర్ధారించు శిష్టా
చారుముత గానరాదు. ఇట్టి పండ్లములలో భర్త చనిపోయి
నపిమ్మట గారి భర్తజే విడుముచి పుట్టుగాని, తనకు తనతల్లి
కలన సుక్రమించిన స్త్రీ ధఃపు అట్టి తనభర్తయొక్క వార
మునకు విచ్చివేరువలయువా? లేక సర్వస్వతంత్రముతోను
తానే యుంచుకోవచ్చువా? యనునందేహమును నిన్నను
గా॥ అత్తను న్యాయమార్గులు తీర్చి, మోక్షాబాధి స్త్రీలు
తమ స్త్రీ ధఃపు త్రివేర సర్వ స్వతంత్రులై యుండవచ్చు నని
తీర్పు జేసిరి.

బహుపురుష ముగ వానివైతము:— తొల్ల బేరియను
ముగ వాడొకడు రూ 1-4-1 కిన్నుతు చేయు పంచదారను
హోదాచేసినాడని బహుపురుష మేజిస్ట్రేటు గాజిద్ద ఫిర్యాదు
చేయబడినది. ముద్దులు మూడువరులకు గాక, చెవికి వాడు
కూడవలెను, అట్లే జరుగదు. ఫిర్యాదు చేయవలసినది లేక
పోయెను. అప్పుడు ముద్దులు భాగ్యసాహాయ్యుని సంజ్ఞలతో
సంతులు తెలియజేసిరి. సాక్షులను బట్టి ముద్దులు నేరముదని
నిర్ధారించి, శిక్షను విధించుకొని ఫిర్యాదును ఉత్తరస్వామి
స్థానమునకు మార్చిరి. అయితని నారు మేజిస్ట్రేటుయొక్క
నాగ్రికాస్థానమునకు సంగీరించి, శిక్ష కనుండ, ముందు పురా
వాసు నిడుపుననే వాగ్దత్తయినాడు ముద్దుని విడుదలజేయ
త్పదేశిచ్చి.

ఈ తీరు న్యాయస్థానములలోని న్యాయమూర్తుల కార్య
 క్రమము:— రాబోవు కాలమున, ముఖ్య న్యాయమూర్తియు,
 గౌ. తేనెగిరి అధ్యక్షునివారును మొదటి అప్పీల్లను విచారణ
 చేయుటకు మొదటి బెంచ్మోర్టులో కార్యకర్తల కుదుర్పును,
 మొదటి అప్పీల్ల విచారణకు గౌ. టాట్టు ప్రాటరుగా
 యన, గౌ. శ్రీ. వాసుదేవిగారును 4-5 బెంచ్మోర్టులలో నుం
 దును. కచ్చేవారును మొదటిమారుగా జాలందును గౌ. అయి
 లింగువారు, గౌ. త్యాగ్జీగారును రెండవ అప్పీల్లను విచా
 రణచేయుదురు; బిడ్డే శుక్రవారములలో వీరు అప్పీలుకొర్టుల
 లోనుండు. రెండు అప్పీల్ల పరిష్కారమును, నుజి మహానీతరముల
 కొఱువను గౌ. సునాశియ్యునివారును గౌ. నేపీయరువారును,
 కలసి న్యాయవిచారణ చేయుదురు. గౌ. పెన్నరువారును,
 గౌ. ఫిలిప్పుగారును కలసి, రెండవ అప్పీల్లకు, చిల్లరపనులను,
 నేరపుకేసులను విచారింతురు. గౌ. బేక్ల్యుంగారు సోమవారమునాడు ఆసలు దావా కొర్టులో నిజాలా కేసులను విచారింపి,
 తరువాత కడపటి తీర్పును జెప్ప మొదటికొర్టులో నుండును. రెండవకొర్టులో గౌ. కుమారస్వామి శాస్త్రియరు
 గారు సోమవారమునాడు దావా సారాంశముల పరినిజాపి
 తరువాత ఇతరములను నిజాచేయుదురు,

భర్త నేరగజాలని భార్య:—మనకు మామూలు కట్టు బట్టలను చాల భాగము విదేశీ బట్టలను బంతుమాంచెట్లను నగ రమునండి యాదృశమున సాల్వెటు హార్వర్డు డాండిమును పైని. టెడోకడు డాల్ఫ్ లెస్ యాదృ రంగమునకు బోయెను. జూలై 15 తేదీన నచట జరిగిన హోల్లూ సాల్వెటు డాండి యొక్క యానాల్లు కనబడక బోవుటచే బహుకామలారై యాండునని మాంచెట్లలోని డాండియొక్క భార్యకు సా సమాచారము ను తెలియజేసిరి. తరువాత 27 తేదీని నొక ముసలివరుసనబ్బి మిగను డాండి యుండి తలుపు కొట్టెను, “ఎవ రువారు” అని యామె యడిగెను. “నరి నరి నన్నె యొగగా? నేడ— హార్వర్డు ను.” అని బోయక తన

భక్త యల్లుభేరుకొనె నేమోమల యర్థంతానందముతో నలు
మయి యా సంఘోషముగనుల నలసి సంఘమునకు తోడ్పడు
చో, ఏనాడు తాలూకా కలెజుమలచాని ప్రముఖులు సం
ఘముయొక్క కార్యక్రమమునకు బూతుకొని తమ సోదర కర
ణములను హెచ్చరింతురో నాడుగదా యీ సంఘముయొక్క
నూతన వికాసము శోభింపజేయును ప్రకాశింపుడు! వాడు
గదా తాలూకాసంఘముచేరేను సాధ్యకపర్వ జెణిల్లును!!
భగవంతు డెట్టి సమావేశము నిర్వహింపుము గూడుటకును, తా
లూకావారి యన్ని లేంజీబుదంపి లేంజీకొక్కరినా నయినను
కార్యనిర్వాహకతలేగ ముందునెడచ్చి కార్యదర్శిగానికి సహా
యము చేయటమును తోడుచేయుటను, యీ సంఘపరిషత్తు
దాయకముగ గొనసాగిండుటకును, నడుగొందుగాదు!!

పొంగిపల్లి రామచంద్రరావు, కరణము.

అంధ్రదేశ గ్రంథభాండాగారసంఘము.
అయ్యా,
కడదిన నెల 28వ తేదీ పత్రికయందు అంధ్రదేశ గ్రంథ
భాండాగారములను గూర్చి సంఘాభిమాని వ్రాసిన రహస్య
గ్రామ జాచితిని, ఆయుర్వేదములలోని సంగతులలో చాలభా
గము యధార్థములనుటకు సంకీర్ణములేదు. గ్రంథాలయముల
యందు విప్లవము జరగచున్న లోపములనుబట్టి జాతీని నిందించిన
ప్రయోజనమేమియ్యలేదు. ఆ లోపములను నివారించుటకు గాను
మన మిష్టము సామెల పడవలసియున్నది. పుస్తకములు
మరికలను బడవలకు ఎక్కువగ ఎట్లువరమాగపడు నను విష
యము గూర్చి మన మందఱమును తీవ్రముగ చర్చింప బలసి
యొన్నది; మా సంఘసభయందు ఒకటింపబడు "గ్రంథాలయ
సర్వస్వ"నందీ విషయమై కఠినధర్మములను వ్యాసములు ప్రక
టింప బడుచున్నవి. ఆ వ్యాసములను బదిలికొండవరకైన అను
సరింప గలిగిన యెడల మిక్కిలి లాభకరముగ నుండును.

అంధజేశ్వరుని కల గ్రంథాలయముల వర్షిణి దర్శనము
చుటకు గ్రంథభాండాగార సంఘ పార్శ్వదర్శనము కలిగినాడు.
కాబట్టి అంధజేశ్వరుని కల చరిత్రకారు శిలులందరను తమను
చుట్టుప్రక్కలనుండి గ్రంథాలయములు కల గ్రామములకెల్ల
బోయి వజ్రమును వాటిని ద్వారమును, వాటి స్థితి గతులను
గూర్చి పత్రికలను గ్రంథభాండాగార సంఘము వారికి
తరచుగా ప్రాధునాయకులకున అనుకూలము లాభము చేయును
ననుట కెంతమాత్రము సందియములేదు. అంతయుగాని ప్రతి
భాండాగారమును గూడ గ్రంథభాండాగార సంఘమువారే
పూర్వదర్శని ద్వారదర్శనములకు విలసిల్లును. ఏలయు అంధజేశ్వరుని
సంబంధమును 200 కంటే ఎక్కువగ్రంథాలయములు కలదిని
తెలియుచున్నది. పీటివర్షిణి దర్శనములకు వేతము నిచ్చి
కొట్టు గావించబడి: వారు లేక; ద్రవ్యభావములే తమ
కొట్టు గావించలేదు. కాబట్టి చరిత్రకారులెల్ల రచనను
చుట్టుప్రక్కల కల గ్రంథభాండాగారములను దల
చు వాటిని సూచించు మార్గముల తెల్పుటకును, అనిలేని గ్రం
థాలయము వాటిని స్థాపించుటకును పునర్నిర్మించి గ్రంథ
భాండాగార సంఘమువారికి దొడ్డు వేదరని పూర్తియగుచు
దేను; ఈవినికి గాఢనిద్ర విదరములను గాని ఇంతే కష్టము
నుగాని గ్రంథభాండాగార సంఘము వారొసంగినది.

అయ్యంకి పేంకటర మణయ్య.

II
రామచంద్రపురము తాలూకా
కరణముల సంఘము.

నాటికి
క్రిందటి నెల 27 తేదీని తా పేక్ష్యము గ్రామమున రామ
దత్తపురము తాలూకా కరణముల సంఘమును స్థాపించుటకు
ందగు కరణములు సమావేశమయినది సత్యవోలు రామరావు
చరి తలన తమప్రతికామాఖ్యున వినుటకు నాకు చాల సం
మగుచున్నది. వికమత్యమంతగా లేక నేటికాలమున పెద్ద
ముల పాలగుచు ఎట్టెట్టో యోగ్యోగభ్యమును నెరవేర్చు
న గలుగుచున్న కరణములు, సంఘముగాగుండి తమ లోక
లను సవరించుట యందుకు, దొరతనమువారిని క్షో
దన సమావేశమున గోరి వాదయకు ప్రాశస్త్యముగలుగుచుండు
యవలసిన కార్యభార మెంతయో గలదు ఇట్టియెడ మా
తాలూకా కరణములు తన్ని వారణోపాయను నాటించిండు
కు సంఘము నేర్పడుచేయుట శుభదామరము గాదా
మట్టి ఘనకార్యముల నిర్వహించుటకు స్థాపించుటకు సంఘ
మును నూతన లేజముతో ప్రకాశింపజేయుటకు తాలూకాలోని
కరణములందరిని సమావేశపరిచి వారి కీసంఘాధ్యక్షమును
క్రొంగ తెలియబరచి వారి సంఘములకు బోవకులుగ చేర్చి
యోయుటగ నేమి చేయుటకు యుగిగొలిపి నిలువెంబడి మనకష్ట
స్థిరములను దొరలననునారికి దెబ్బపెనుటకు సమావేశము
గున ధైర్యాట్లుచేయుభారము మన కరణములలో ముఖ్యుల
యిన నున్నది. ఇట్టివారిలో నొకరును తా పేక్ష్యములూ జరిగి
భ క్రగాన సాధిపతియైన నైక చాలమూరు కరణముగారు తా
తాలూకా కరణముల కందరిని సమావేశపరచి మాండు సభజనుల
ధైర్యాట్లు చేయుచునని నెలసిచ్చుచుండు లెంతయు సమ
సమయి యున్నది. అట్టిసమావేశమున కంతయు నెరుకు
నొనుచుచున్నది. ఇట్టి కరణముల సంఘములకు మ్యాధ్యక్షు
గు అత్యగారి తిరుపతిరాజుగారు మాకు మిక్కిలి వందన
ములు. ఏనాడు మాతాలూకా కరణములందరును సమావేశ

తూర్పు బంగాళేశ్వర వరదలు: — మరల

జపాను పరిశ్రమలు:—ఆస్ట్రేలియా దేశము గా విడుదల ముగిసిన తొలుతుకు జపాను సాయక వాణిజ్యకాళివా రాష్ట్రాలియానుండి యుద్ధి. ఆరేడు జపానులోని పరిశ్రామిక స్థానముల నాయు ఇదివరకు జపానునుండి ఆస్ట్రేలియాకు వస్తువులను వివరించుచున్నాడు. ఆరేడు యంత్రకాంధులు చేసినవిజులకును వస్తువులను సుపరిశ్రమలు, ఇదివరకే జపానువా రాష్ట్రాలియా వ్యాపారము నుండి ఇంకను హెచ్చించెదరు. యుద్ధములకు జపానులోనే వ్యాపారమును కృషి చేసెను. చినా స్థానములలోను దీక్షణముద్రనుదలి దేశములలోను జపాను హెచ్చించుటకు వారధిక ప్రయత్నము చేయును. సువా దేశములతో వ్యాపారము చేయుట కేపుతగ్గును. దూరదేశముల వారితో పోటీగా నీలకలముగను. పరిశ్రమమును జపానువారి దీవులకును పంపుచున్నాడు. విద్యా స్థానములలోని నిపుణులైనవారుకాళిములను గమనించి తొలుతుకు దొరగింపిరి. అని ట్రైపు ఆఫ్ ఇండియా పత్రికకు లోక ప్రాసెను.

ఆంధ్ర పత్రిక - దిన పత్రిక

చందా వివరము.

12 మాసములకు	...	రూ. 15-0-0
6 "	...	" 7-8-0
3 "	...	" 3-12-0
1 మాసములకు	...	" 1-4-0

ఆంధ్ర పత్రిక - వార పత్రిక

12 మాసములకు	...	రూ. 2-8-0
సంవత్సరాది సంచికతో	...	" 3-8-0

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము.
చెన్నై పురి.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకు, వాటిని భాగచేయ గలుగు తోషియను నిపుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో యేదే భాగములు యేదే పనులు చేయునో అని చెప్పి బోయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రిపేరులను యాచుకముల నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈ పాఠశాలలో, యూరోపియన్ విధానము నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటువారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిచ్చించి పంపబడును. యిందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

క్లాసు నెవ్వెబరు మొదటివారమున ప్రారంభింపబడును. రాదలచిన విద్యార్థులు ఆగస్టు నెల 31 తేది లోపల 10 రూపాయలు అడ్వాన్సుగా పంపుకొని తన కొక స్థానమును నిలుపుకొనవలయును. పాఠశాల విద్యార్థులు కోరినచో నవీనులకు తా వొనంగవడును. ఈ క్రింది నడవారించువారికి వ్రాసికొనడు.

గ్యాల్లీ లండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co, 149, Broadway, Madras.

పదునెనిమిది మొదలుతీసిన రాస్కా-పు గడియారం.

దీనికి 7 సం. వత్తర వాడవలెను యివ్వబడును.

మందు. వెనుక.

ఈ గడియారము యొక్క వెనుక ప్రక్క 18 మొదలును వేసి యుండును. దీనికి కనుకొని పరుగెత్తినను భ్రమింపకును గట్టుపు సవారి చేసినను నిలువకుండా నడుచును. వెలకొలది విక్రయము అవుతున్నది. మొరటుపని చేయువారికి కూడ నిండా ఉపయోగపడెను. దీని వెల గొలుసుతో చేరి రూ. 2-8-0. విక్రొలియా వాచ్ కంపెనీ, సౌకార్య పేట, మదరాసు.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి నల 0.4-0, 12-కి రూ. 2-10 0.

మా తామర తైలము ఒక్కడెక్కా నూ నాలుగు అంగులకు కొని నాలుగుద సాగులు రాచినయెడల తామర నిర్మలమగును. నయనా కాని యెడల మీ నాల్గు అంగులు తిరిగి తీసికొనవచ్చును.

అమృతంజనం డిపో 6, తంబుకెట్టిపేటి, మదరాసు.

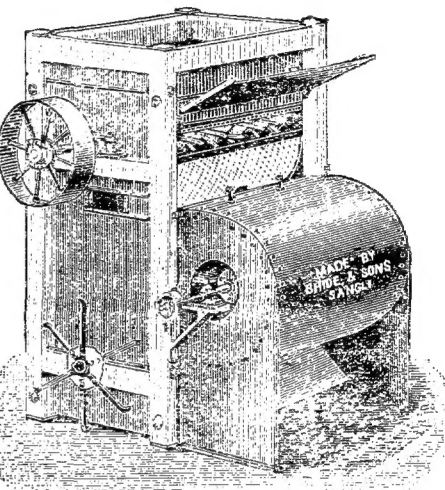
శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

[పద్య కావ్యము.]

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు కల్పింపబడినదో వివేకముగా ముల నెట్టి పరిణామములలో బోంబినో మనజులస్థితి మొదలగు నెట్లుండో బలభేదములతో లోకాలో భర్తృము లెవ్వరెట్లు మార్పు నొందె? అచారకర్మవహాము లెట్లుమామో? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగా వివరింపబడియున్నవి. పరమేశ్వరమహావక్త్రము, సగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువాడు బుద్ధిబలముతో బ్రహ్మాండ సృష్టిగతులు ముందెట్లుండెనని యెఱుఁగించి స్థిరపఱచిన విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవాచి గ్రంథమునై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నది. శ్రీలింగుల నులభము. మంచికాగితములనై ముద్రింపబడి నిందు క్యాలికొ లైండుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు వెల 4-0-0 అత్యుత్తమప్రతి 5-0-0 కర్పణ చేతే. వలయువారి వినిశామాఖ్య వాయవచ్చును.

(4-12-14) బెనమూచి శ్రీమద్విశ్వరూప, కెలగుపండితుడు, మున్సిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

Bhide & Sons, Sangli (Bombay)
Manufacturers of Improved
Ground Nut Decorticator or opener

వేరు శెనగలను ఒలుచు

సుపీరియరు లీవరు జ్యూవెల్స్ (రిజిస్టరు) వాచ్

ఫ ౧౦౧ ల గ్యారంటీగలది. చక్కని గొలుసుతో (3-0-0) మూడురూపాయలు పోస్తేజి 0-4-0

మందు. వెనుక.

యారమురఫ్ మూన్ మెంటు. ఇప్పటిది గిల్టమూన్ మెంటు. ఇటుల దానికి దీనికి భేదము విశేషముగా నుండును. దీనికి దారిని నందిమాచినయెడ భేదములు తెలియును ఇందు మాకంపెనీపేరు ఎర్రనిసిరాతో వ్రాయబడి నుండును. 'సింహము' గుఱుతుతో మాపేరు గడియారము వెనుకముఖంలో చెక్కబడియుండును. ఇదియే మాకు రిజిస్టర్డ్ ప్రేమమున్నది. దీని పనిచేసిన మహారాజు చక్రవర్తులముల కెంపు లమర్చియుండును. డబ్బుప్రూఫ్ అను గ్లాసు డూముండును. దీనిచే గడియారమున నున్న మొదలై నవి చేరవు. చేయలో ఒకటితెప్పించిమాడుదు. ఈ గడియారము నుంచునెట్లెమిద మాకంపెనీపేరు గడియారముపేరు గిల్ట అక్షరములతో నుండును. వెల్టెమాత లోతట్టిన గ్యారంటీ పత్రముండును. చక్కని గొలుసుతో వెల రూ. 3-0-0 పోస్తేజి 4 అణాలు.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు రిజిస్టరు గడియారము

5 ౧-1 ల గ్యారంటీగలది. చక్కని గొలుసుతో వెల 3 రూపాయలు. పోస్తేజి 4 అణాలు.

ఇది మాకొకటై రిజిస్టరుపఱచినది గాని నెవరికడనండదు. లీవరదలును గొనడు రనియే తక్కువవెల నందితిమి. వెలస్వల్పమైనను ఫలమధికమని యవధానమున తెలియను. దీనికి వెనుకముఖమైన ముద్రేమమున్నది చెక్కబడియుండును. ఇది మాసాంతి గడియారములకు తప్ప చేసికొనండదు. కా మాగడియారములను గొనవారు మామగ్గును జూచి తీయవలెను. ఇది దృఢతరమైన సామానుచే జేయబడి, డబ్బుప్రూఫ్ అను గ్లాసు డూము కలిగియుండుటచే, చాలకాలము నిలువక తృప్తికరముగా పనిచేయును. పరుగెత్తినను, జారిపడినను, గుట్టుపుస్సారిచేసినను కొన్ని గడియారములవలె అగదు. సమైనకాల మాను చూపుచుండును. మీ మారకకర్మించుటచే ఫలమేమి? ఒకగడియారమును దీని పరిశీలించిన సత్యాసత్యములు తెలియును. గడియారము తెట్టపై 'ఇండియన్ మెయిల్' అను పేరుండును. వెల్టెమాతల గ్యారంటీపత్ర మలికించియుండును.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు గడియారము (గ్లాసుడూముగలది) గొలుసుతో 3-0-0
ఈగడియారములను మావద్దదొరకును.

ఇంగ్లీషు మెయిల్ లీవరు గడియారము (దీనికి గ్లాసుడూములేదు) గొలుసుతో 2-8-0
రంగూన్ మెయిల్ లీవరు గడియారము (దీనికి గ్లాసుడూములేదు) గొలుసుతో 2-8-0

మాచిర్చనామా:—సుపీరియరు వాచి కంపెనీ, పోస్టుబాక్ నెం 167, మదరాస్.

నూతనాభివృద్ధినొందినయంత్రము

ఈయంత్రము వేరు శెనగ కాయలకు పగుల గొట్టుటకు గాను నిర్మింపబడినది. లోపలి పళ్ళును పగులగొట్టుటకు వుండునట్లుగా ఒలుచుచు బొంబాయి మదరాసు రాజధానులంద్ని భాగముల ప్రశస్తిపడినది.

మాయంత్రమును గొనట మిక్కిలి లాభకరము.

విశేషములు వెలుగుకొక నోటి ఇంగ్లీషుగో మాట వ్రాయుచును.

బైడె అందు సన్స్, ప్యాన్జీ, బొంబాయి.

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు మూతభవిష్యద్దర్శనముల నెరుంగు కొరకగుచేసి మాకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము లరయ నిది యొక్కటియే మాగ్గము. ఈ అద్భుతమునకయి యోగ్యతాపత్రములు మాకు వచ్చి యున్నవి. స్త్రీలు, పురుషులు, పిల్లలు దీనియందు నమ్మకముగల వారందరు వారి యువామలను, తత్ఫలితములను నెలిసికొనగలరు. దూర భవముల నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభ నష్టము, వస్తువుల ధరలు, పరిశ్రాఫలితములు, ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు మా యుద్ధము తృప్తికరముగా జవాబు ఇచ్చుము.

వెద్ద చక్కని సీను అద్దము	8	0	0
సీను అద్దము	6	9	0
సామాన్య అద్దము	2	9	0

ఈ త్రయములు అంగ్లేషుభాషలో వ్రాయవలెను.

ఆచార్యులు వాగ్భటే ఫతేల్,
కరంసాడి. ఆనందమొగ్గుగా, కైరాజిల్లా.
Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad.
Via Anand, Kaira District.

తయారైనది. యుద్ధచరిత్రము. సిద్ధమైనది.

సంవత్సరాది సంచిక ! సంవత్సరాది సంచిక !!

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రజలకు - ఆంధ్ర సంవత్సరాది సంచిక సిద్ధమయినది. ఆ సంచికయందు నిర్మాణమునకు వచ్చిన ప్రముఖములగు వైద్యులైన, ప్రాచీనతీర్థి దేశ చరిత్ర, కవలలు, సంగీతము, సాహిత్యము, హిందూత్వము, యోగవిద్య, ధీరాధాన, మహాత్ములు, శాస్త్రవిజ్ఞానము, రంగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్రమునుజుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడియుండుటయే కాక నిపుడు లోకమునంతయును కలవరపరచుచున్న హాహుగ్రామచరిత్రము సముత్ మిక్రింది విషయము లున్న ముద్రింపబడినది:-

1. జర్నలి, ప్రాస్తు, మహ్య, ఇంగ్లండు, ఆఫ్రికా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ పూర్వములు, వానిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వానిపటములు; 5 దుర్గగుల్ఫ నిర్మాణము వానిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యముల భిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధ ప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను చెలుపు 400 పటములు దీనియందు ప్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములందపూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయాకృతియందు 500 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర చందాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగుల పటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినది,

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	"	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలు చేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగవచ్చును. దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడినవి.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

వనోపధి సార్వపరిలా

ఈ కార్యమందిరము శత్రువులకులను మరియు నకల చరిత్రకారులను బాగుచేయును. కీర్తిపాట్లు, సారవాయువుపాట్లు, కీర్తిపాట్లు, రక్తికాంక్షలను గలిగిన ఆర్మీ సోదరులను దీనివలన నయమును. ఇదిచరిత్రమునకు కాంతినిగలిగించును. వాడిగోతులకు పుష్టినిగలిగించును. శత్రువును కుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఈ సీసమును వాడిన తోడనే శరీరములో నుకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు మాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుచుండును.

సీసా వెల రూ. 1-4-0.

ఈమధ్యమందు:- ఇది చరిత్రమునుపూర్వగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతముధువల్లెత్రాగులకు నాగవల్లెలము వైపునకు మందు. ఈ రెండుకలిపి వెలకోజలకు పరిపూర్ణము 5-0-0.

ప్రావైటరు:- డాక్టరు పి.డి. సావంత్, గళగళ, ననవాడి, నం. 2, బొంబాయి.

Proprietor Dr. P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay.

రాక్షసనామసంవత్సర భవాలమిత్ర

చెయ్యి గడియారము రూ. 1-15-0.

ఇదిరూప దిక్కుమిదికది రూ. 8-15-0. ఇంత బాధితములుగల చెయ్యిగడియారమును కొనుగోవెనేల ప్రఖ్యాతి చెల్లుతనని ఈ వెల ఆఖరులోగ కిష్టముగోవరికి రూ. 1-15-0 అగ్గబడును ఈ గడియారము కొత్తకు సానుకూల చిహ్నించును. దీనివల్లమును దుర్మార్గుల యిగ్గబడును.

ఇతడు విక్రయము. వి. ఎ. ఎస్. పాణి, బాల్ గోల్డెన్, 3, ఇంద్రవజ్రవీధి, మదరాసు

సెప్టెంబర్ 20-0-0

సెప్టెంబర్ 20-0-0

అదివచ్చికొన లేక జున్ను

మిలూ 1 కి రూ. 3-4-0

సెప్టెంబర్ 20-0-0

సెప్టెంబర్ 20-0-0

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదిరూప రెండు సంచికలు వెలువడినవి

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు మలభూమి భౌగోళిక తగినపటములతో కడలవలె వర్ణితమగును. చందావడతి సంవత్సరమునకు రిమార్కులు 600 పుటలు 6 సంచికలు, చందా రూ. 2-0-0. (పోస్టేజిలో నహ) ప్రవేశ రుసుము లేదు. సాంస్కృతికముచందా ముందుగ స్వీకరింపబడును.

బయటవాడు:- గా. సోనినన్వోత్తమరావు, ఎం. సి. ఆంధ్రప్రదేశ్, మదరాసు ఆంధ్రప్రదేశ్.

మాతన లోమసంచారి. బేగంసాహిబ్.

BEGUMSHAHI SOAP

ఒక తూరి ఉపయోగించుట వలన శుభముగలది యే భాగమునందు సోమమును చుట్టెత్తుట కుద్ధులుగా గండును. చర్మము యొక్క స్వభావమైనందునకాంతిని పొగట్టుక తేయు (సోప్) ఇది ఒక శ్రే. వెల రిబిల్లులు పెర్రె 15-0-0 వి.పి. ఖర్చు 4 ఆ.

ఆ. సి. చండిల్ ఆండ్ కంపెనీ గి. బందరువీధి, మద్రాసు.

సనీననాబకము చనవంతము.

సంగీత వీర సేన సజయము.

ఇది నవరసభరితమై, శృంగార, శోక, ర; క్రాంతముగు నాలుగంకముల చక్కని నాబకము ఇదిమందిత పామరుల కెల్లరకును విశదముగ నటుల నులభి తైలిని ప్రాయబడినది.

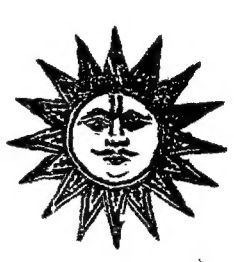
నలయువా రీదిగున ఆడ్రెస్సులకు వ్రాసి తెప్పించు కొనవచ్చును. వి. పి. ఖర్చులు కొను వారే భరించవలయును. 12 పుస్తకములు ఒకే దఫాను కొనువారికి ఒక పుస్తకము బహుమతిగా నియ్యబడును. దీని వెల రూ. 0-8-0 లు.

ఆకుల పాపారావునాయుడు, కల్లివర్ రాజమండ్రి.

Or

పిల్లారి శెట్టి లక్ష్మీకతిరావునాయుడు, జనకవర్యంతు, కాకినాడ.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమార్గును గమనింపుడు. కరస్పాండెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-

ఎస్ నారాయణ ఆంధు కంపెనీ.

21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

ఇహం! ఇండియానుహిమ. ఇహం! ఈ పుస్తకమునందు ఇండియా దేశముయొక్క విశేషములను ఆ దేశ శాస్త్రములలోనుండి గ్రహించి లోక వేదమును గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశములో జన్మించిన ప్రతిమనస్సుడును అనశ్చయముగా జనన వలయును. ఈ పుస్తకమునకు వెల రెండు. తపోలాభుల్లేదు.

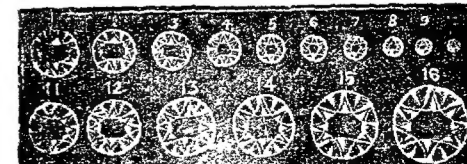
వైద్యశాస్త్రి మునీశంకర్ గోవింద్, ఆలంకరిగ్రాం బొంబాయి, 157 బ్రాడ్వే, 98 హాంట్లూడు, మదరాసు.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

మరాఠు వర్తకులు, మదరాసు ఉమ్మడి.

తండ్రి విలాసము:- "ఉమ్మడియార్"

ఇందుక్రింద కనుపరచినట్టిన్ని ఇతరమైనట్టిన్ని బర్మానైజలకు తగుమైనట్లు ఇమిటేషన్ కెంపులున్ను వైక్రాంతిములు వగైరా కమలములున్ను బేడకాసులు అణకాసులున్ను బంగారపు నగలున్ను పైరాళ్ళుగల నగలున్ను, పట్టు రుమాళ్ళును కావసినవారు మా కాలలాగులను తెప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డరు పంపుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.

ధారతము. దే శ హి త ము. పోస్టేజిలేదు. ఉచితము! ఆ యుక్తే ద ము. ఉచితము!!

అంగ్ల దేశ్యవిషయమును ఆయాక్తేదవర్తకులయందును మనకుగల అనభవముల సేకరింపబడిన వైద్యవిద్య ధరితమైన

వైద్య విద్య

ఆమ పుస్తకము కొనువారికి ధరగాని పోస్టేజిగాని లేక ఉచితముగా పంపబడును:- రాజవైద్యవారానుజీ కేశవదే, 120 బీబాబాస్, మద్రాసు.